

# ARADI KÖZLÖNY

Administrator delegat:  
**Dr. STAUBER JÁNOS**

ARAD. ANUL 54. No. 162  
1939. július 21. péntek.

Redactor responsabil:  
**SZ. JAKAB GÉZA**

Proprietarä: Societatea Anonimă pt. editura ziarului Aradl Közölny. Inreg. In Reg. Publ. Periodice sub No. 10/1-1938. Trib. Arad.

## A Balti-kérdés

Sok ember veli azt, hogy Moszkvában azért nem sikerült még mindig megegyezésre jutnia az angol kiküldötnök, mert William Strang ur előtt Molotov népbiztosi allűrökkel „köti az ebet a karóhoz.“ A laikus szemlélő aligha tulajdoníthat olyan jelentékeny fontosságot két-három liliputi állam magatartásának, amelynek egyenes folyománya az lehet, hogy egy általános konflagráció esetén hiányozzon az orosz segítség. Hiányozzon annak az oldalnak, amelynek papirforma szerint akkora erő súlytöbbletet nyújthat, hogy csatlakozásával már eleve eldöntheti az új világháborút. Eldöntheti anélkül, hogy megszólnának a fegyverek. Ugyanis a diplomácia számot vet azzal, hogy Oroszország nyílt állásfoglalása meggondolásokra készteti a támadót, míg habozása éppen egy bátorít mint 1914-ben, amikor Edward Grey kanusított kétértelmű magatartást.

Ha pedig ilyen nagyjelentősége van Moszkva elhatározásának abban, hogy lesz-e háború vagy sem, miért szabad néhány apró államon múlnia ily sorsdöntő kérdésnek. Erről nyilatkozott Duff-Cooper, az angol hadtengerészet nemrég még admirálisa, aki München után hagyta ott előkelő pozícióját. Duff-Cooper szerint a balti államok ugyanolyan stratégiai terület, jelentenek Szovjetország számára, mint Belgium Anglia számára. Belgium sem kért semmiféle garanciát Angliától és Franciaországtól, — mondja Duff-Cooper — ez a garancia mégis fennáll.

Anglia sem azért szavatolja egyik vagy másik állam határait, mert különösen szeretettel viseltetik az illető államok népeivel szemben, hanem azért, mert saját határainál tovább látó nemzeti biztonsága így kívánja. Ha tehát a szovjet kormány azon a véleményen van, hogy a balti államok sérthetlensége elengedhetetlenül szükséges a szovjet birodalom biztonsága szempontjából, akkor Anglia sem kifogásolhatja ezt az álláspontot.

A Duff Cooper-féle vélemény ma már nem egyedülálló az angol politikában. Churchill szerint sem lehet liliputi államok kedvétől függővé tenni a világ sorsát.

A németek szerint Duff Cooper az angol realpolitikát leplezi le, amikor kijelenti, hogy szükség esetén akár rá is kell kényszeríteni a szövetséges hatalmak garanciáját azokra a kisebb államokra, amelyekre egy Németországgal való háború esetén szükség van az európai saktáblán. Az igazság az, hogy Anglia számára Belgium sem volt soha egyéb, mint szárazföldi védőerőd, amely a századok során hol Franciaország, hol Németország ellen volt felhasználva. Amikor az orániai ház megbukott Belgiumban, Anglia segítette uralomra a Kóburg-házat, amely azután biztosította az angolbarát belga külpolitikát. III. Napoleon annakidején szemet vetett Belgiumra és az angol kormány akkor a poroszok mellé állott, hogy megmentse Belgium önállóságát. Bismarck később is beleavatkozott Belgium sorsába. Ez abban az időben védelmet és előnyöket jelentett a belgáknak. Amikor Belgium megalakította az afrikai Kongó-államot, a németek ismertették el és Anglia megtagadta a belga Kongó elismerését.

A Balti-államokat annakidején husz esztendővel ezelőtt az orosz birodalom testéből szaktolták. Azért teremtdték, hogy ütköző államul szolgáljanak és Oroszország útját elzárják Nyugat felé.

Keryllis, a francia jobboldal exkluzív képviselője a minap jelentette ki, hogy bár egy pillanattig sem hisz abban, hogy Moszkva felhagyott a világforradalom hirdetésével, mégis pártállásra és világnézetre való tekintet nélkül Franciaországban és Angliában ma már minden politikai elsődlegesebb veszélynek tartja azt a német imperiaizmust, mely az utóbbi két év alatt nem titkolható szándékkal tör a világuralom felé. Szovjetország viszont, ha nem is dobta

## Lengyelország légi-támpontokat bocsájt Anglia és Franciaország rendelkezésére háború esetén

Nyilvánosságra jutottak Hitler utasításai a danzigi német főbiztos részére — Török terület-igények Olaszországgal szemben

### Japan ragaszkodik eredeti álláspontjához

Varsó. Ironside tábornok, a tengerentúli angol haderők főparancsnoka szerdán részletesebb megbeszélést folytatott Rydz Smigly tábornaggal, Beck külügyminiszterrel s a lengyel vezérkar főnökével. A két óra hosszat tartó tanácskozás során áttekintették az angol és a lengyel haderők közötti együttműködést háború esetén. Targyalták ezenkívül a három szövetséges állam rendelkezésére álló katonai szállítmányok kihasználását. Megvizsgálták annak a lehetőségét is, hogy Lengyelország légi támpontokat bocsásson a francia és angol haderők rendelkezésére.

Anglia és Lengyelország között a folyó kölcsöntárgyalások még nem fejeződtek be. A lengyel kormány az angol kölcsön egy részét aranyban kéri, hogy az Egyesült-Államokból a legsürgősebben juthasson hozzá azokhoz a hadianyagokhoz, amelyekre haladéktalanul szüksége van. Anglia és Franciaország viszont ellenőrizni kívánják a kölcsön felhasználásának módját és azt igyekeznek elérni, hogy Lengyelország a kölcsön nagy részét francia és angol hadianyaggyárakban rendelt árukba fektesse bele.

### Hitler utasításai Förster számára

Danzig. (Rador.) A nemzeti szociálista párt hivatalos lapja, a Danziger Vorposten vezércikkben ismerteti a helyzetet Förster és Hitler berchtesgadeni találkozása után. A lap hat pontban foglalja össze azokat az utasításokat, amelyeket Förster magával hozott Berchtesgadenből. Ezek a következők:

1. Tovább kell erősíteni a danzigi rendőrséget és tovább kell alkalmazni minden olyan rendszabályt, amely a szabadváros ellenállását fokozott mértékben erősíti, hogy fel legyen készülve minden olyan támadás ellen, amely a szabadvárost Lengyelország részéről érheti.

2. Minden katonai jellegű lépést, amely a szabadváros védelmére irányul, csak Berlin jóváhagyása után lehet végrehajtani.

3. Hitler kancellár minden áron felszinen óhatja tartani: Danzig lakosságának reménykedését a szabadváros bekebelezése tekintetében.

4. Angliának egyetlen kezdeményező lépése sem befolyásolta és a jövőben sem fogja befolyásolni Hitler kancellár elhatározását, amely már általánosan ismert és amit minden módosítás nélkül ma is fenntart.

5. Hitler kancellár nem tűri, hogy bármilyen kompromisszumos alapon tárgyalásokat folytatassanak Danzigról.

6. Az eredetileg vallott álláspont következetes kitartással mellett, bizonyosra vehető, hogy Lengyelország számára nem marad más hátra, mint elfogadni a Führer „méltányos“ feltételeit, amelyeket Hitler nem fog még egyszer megisméteini.

A Berliner Börsenzeitung cikket ír a danzigi kérdésről. Cikkében kifejti, hogy Lengyelország volt az, amely lemondott Danzigról akkor, ami-

kor Gdynia kikötő megépítésével a hajóforgalmat Danzigból az új kikötő felé terelte. A lap élesen szembeszáll a lengyel állásponttal, hogy Danzig Lengyelország kereskedelmének és gazdasági életének legfontosabb kérdése és ismételtén leszögezi, hogy Lengyelország akkor, amikor Gdyniát megépítette már lemondott Danzigról.

### A danzigi lengyel főbiztos tiltakozása

A danzigi lengyel főbiztos tegnap levelet intézett a danzigi szenátushoz, amelyben tiltakozik a lengyel vámügyiülés jogainak csorbítása és a lengyel munkások oknéküli elbocsátása ellen.

A danzigi rendőrség létszámát négyezer emberrel megerősítették. A megerősítésnek az az oka — hangzik az erről kiadott hivatalos jelentés — hogy Danzig megakadályozza azokat a határincidenseket, amelyeket a külföldi propaganda hatása alatt provokálnak.

A „Dobre Vecser“ című lengyel hivatalos lap foglalkozik a külföldi sajtó azon híresztelésével, hogy a danzigi szenátus legközelebbi ülésén határozati javaslatot fogad el, amely leszögezi, hogy Danzig lakossága vissza akar térni az anyaországhoz. A lap ezzel kapcsolatban a következőket írja:

— A danzigi szenátus határozati javaslata mit sem változtathat a tényeken. Mindez üres szószátyárkodás lenne, ami csak kompromittálná a határozati javaslat szerzőjét. Még most sem értik meg, hogy Lengyelország egyetlen ponton sem hajlandó engedményt tenni a danzigi kérdésben?

sutba elveit a maga kiterjedt határain belül, ei van foglalva azzal az experimentummal, hogy átállítsa a tőkés termelést szociális termeléssé. A balti államok, amelyek a záróöv szerepét játszották és sorompót állítottak Oroszország elé, abba a különös helyzetbe kerültek, hogy nincs mit tartaniok egy keletől jövő támadástól, az offenzív szellem a másik oldalukat fenyegeti. Ennek dacára opportunusak akarnak maradni és berlini biztatásra elutasítják maguktól, hogy a nyugati nagyhatalmak Oroszországgal együtt biztosítsák határaikat. Nem reflektálnak erre még egy véletlen támadás esetében sem.

Miért jobb nyitva hagyni nyugati ajtaikat a balti államoknak, ezt valószínűleg jól tudják Kaukasban, Revalban és Helsinkiben. De ahogy Belgiumot annakidején nem kérdezte meg Anglia, mely tengerpartját érezte volna fenyegetve, ha akár a francia, akár a német területi hódítás elnyeli ezt a kis államot, éppen úgy, csak ideig-óráig játszhat szerepet az a kényelem, amellyel a balti államok szeretnének kitérni történelmi feladatuk elől. Annak az övnek, amely Moszkva felé kifogástalanul záródik, megtalálják a nyitját ma vagy holnap akkor is, amikor Berlin irányába kell feszülnie Európa derekához.

### Törökország területigényei Itáliával szemben

Róma. A török sajtóban olaszellenes hadi-  
rat kezdődött. Egy istanbুলi lap már vasárnap  
nyíltan bejelentette, hogy Törökország igényt  
formál a Dodekanezosz szigetcsoporthra, mely tud  
valószínűleg Olaszországhoz tartozik. Tegnap a fél  
hivatalos Ulus című lap is magáévá tette ezt az  
álláspontot.

A félhivatalos Giornale l'Italia a török igé-  
nyekkel szemben megállapítja, hogy Olaszország  
a Dodekanezosz szigetcsoporthat a Törökország  
ellen folytatott háborúban foglalta el és nincsen  
blyan ok, mely arra kényszerítené Olaszországot,  
hogy ezt a szigetcsoporthat visszaadja a törökök-  
nek.

#### Spanyolország az ősszel barátsági szerződést köt Itáliával

London. Ciano gróf olasz külügyminiszter  
spanyolországi útjával foglalkozva a Daily Ex-  
press azt írja, hogy nem jött létre ugyan olasz-  
német-spanyol szövetség, de Franco tábornok  
hajlandónak nyilatkozott őszi római látogatása  
alkalmával barátsági szerződést aláírni. Ennek az  
egyezménynek bizalmi záradéka lenne, amelynek  
értelmében Spanyolország háború esetén, sem-  
legessége formaszertől megőrzése mellett segítsé-  
get nyújtana a tengelyhatalmaknak, rendelkezé-  
sükre hocsájtaná kikötőt, tengeraltjáró-támasz  
pont céljára és önkénteseket küldene a tenger-  
hatalmak részére.

Rómában az Informazione Diplomatica cikke  
hangsúlyozza azt a rendkívül meleg fogadtatást,  
amelyben Ciano Spanyolországban részesült.  
Ciano útja — úgy mond — bizonyosságot tett az

olasz-spanyol kapcsolatokról. A nagy demokrá-  
ciák magatartása az utazás alatt mint rendesen,  
hisztérikus és ellentmondó volt. Először azt akar-  
ták bizonyítani, hogy a látogatásnak nincs poli-  
tikai jelentősége, majd a hivatalos közlemény ki-  
adása után elismerték, hogy a politikai jelentőség  
fennáll, de kiemelték a diplomáciai jogszökök-  
nek elmaradását. Mindezzel szemben Rómában  
megjegyzik, hogy az utazás jellemzően mutatta,  
hogy milyen helyet foglal el Spanyolország Euró-  
pában. Egyesek el akarták feleltetni, hogy Spa-  
nyolország csatlakozott a komintern-ellenes  
egyezményhez s kilépett a Népszövetségből. Már  
ez a két tett is mutatja, hogy az új Spanyolor-  
szág a demokráciákkal ellentétes oldalon he-  
lyezkedik el.

#### Eden volt angol külügyminiszterrel tárgyal a bolgár kamara elnöke

London. Musanoff, a bolgár kamara elnöke,  
aki jelenleg az angol fővárosban tartózkodik, teg-  
nap Buttler külügyi államtitkár vendége volt vil-  
lászreggelen. Musanoff a tegnapi nap folyamán  
megbeszéléseket folytatott Eden volt külügymi-  
niszterrel is.

A Havas francia hírszolgálati iroda jelenté-  
se szerint a bolgár kamara elnökének angliai út-  
ja tájékozódási jellegű. Musanoff éppen ilyen lá-  
togatást tett Párisban is, Musanoffnak az a cél-  
ja, hogy a nyugati államok közvéleménye jobban  
megismerje a bolgár álláspontot, azonkívül meg-  
értse, hogy a jelenlegi körülmények között hábo-  
ru esetén Bulgáriának semlegesnek kell maradnia.

### Amerika új gazdasági és kereskedelmi szerződéseket akar kötni Japánnal

Washingtonból jelentik: Wandenberge szená-  
tor javaslatot nyújtott be, amely szerint az  
USA hat hónapi határidővel felmondja a Japán-  
nal fennálló kereskedelmi és gazdasági szerző-  
dést. A szenátor kijelentette, hogy ez a javaslat

nem irányul a két állam közötti diplomáciai  
kapcsolatok szétrombolására. Inkább elismeré-  
se annak, hogy mi helyzet állott elő, amely új  
egyezmény megkötését teszi szükségessé.

#### A japán—angol tárgyalások

London. A tokiói tárgyalásokról a lapok még  
mindig nem tudnak semmi részletet. Hir szerint  
a szerdai megbeszélésen Craige tokiói angol nagy  
követ annak hangsúlyozására szoritkozott, hogy  
pillanatnyilag nincs módjában túllépni a tien-  
csini ügy megoldásának kereteit, míg a tiencsini  
helyzetet nem rendezték, addig a londoni kor-  
mány utasításai alapján nem mehet bele az álta-  
lános helyzet tárgyalásába.

Újabb jelentések arról számolnak be, hogy a  
szerdai tokiói tárgyalások során súlyos ellen-

tétek merültek fel a felek között. Az Asaki Sin  
Bun úgy tudja, hogy Japán megmásíthatatlan  
követelése a következők:

1. Anglia ismerje el, hogy Japán hadjál-  
potban van Kinával.
2. Anglia szüntesse be távojkéleti érdekek  
megvédésének ürügye alatt Japánnal szemben  
folytatott ellenséges tevékenységét.
3. Anglia ne akadályozza meg a japán had-  
erő által a béke és a rend érdekében tett intéz-  
kedéseket.

### A repülés védszentjének ünnepségei Bucurestiben

Bucuresci. A repülés védszentjének, Szent  
Illésnek ünnepe alkalmával Paul Teodorescu  
tábornok szárnysegéd, tengerészeti és légiügyi  
miniszter beszédet intézett **Ófelsége II. Carol**  
királyhoz, aki résztvett ezen az ünnepségen.  
Hangsúlyozta, hogy az egész ország premil-  
táris, turisztikai, kereskedelmi és katonai avia-  
tikájának nevében beszél és szavaiban megem-  
lékezett Szent Illésről, aki a „Levegő lovagjai-  
nak” védszentje. Szép szavakkal szólott a mi-  
niszter a repülőkről, akik gépeikkel uralkodnak  
levegőt és hittel vállalják a hősséggel és koc-  
kázatokkal teljes hivatást.

— Minden évben — folytatta a miniszter  
— öntudatosan hirdetjük: „Azok, akik vakme-  
rők és nem ismernek félelmet, azok, akik szen-  
vedtek, de nem mentettek meg, azok, akik meg-  
haltak, de nem győztek le, végül mégis győz-  
teseknek bizonyultak”. Eljövünk, hogy halánkat  
lerőjűk a repülő-hőseinknek, akik teljes fiatal-  
ságukban, de teljes dicsőségben tüntek el, hogy  
minél magasabbra emeljék a román aviatika  
lírnevét.

A továbbiakban meleg szavakkal emléke-  
zett meg a miniszter a repülés hősi halottjairól  
és hangsúlyozta, hogy a román aviatikusok  
Ófelsége a királyban nemcsak legfőbb haduru-  
kat ismerik el, de az aviatika megteremtője-  
ként tisztelik és méltányolják atyai gondosko-  
dását. Rámutatott arra, hogy az Uralkodó fi-  
gyelmes irányítása mellett a romániai repülő-  
ügy szerény körülmények közül rangban első-  
rendű fegyveremmé fejlődött és hogy Ófel-  
sége gondoskodása mellett ez a fejlődés még  
tökéletesebbé válik. Ez magyarázza a titokza-  
tos köteleket, ami a királyt a repülővel össze-  
füzi és a kölcsönös megértést. A szívek útján  
nem létezik hierarchia. Szavait azzal fejez-  
te be a miniszter, hogy lelkesen éltesse az Ural-  
kodót és Mihai nagyvadász trónörökösét.

### Francot szeptemberben várják Rómába

Róma. (Radar.) Ciano gróf olasz külügymi-  
niszter irányítása mellett az illetékes bizottság  
megkezdte annak a nagyszabású programnak  
összeállítását, amelyet Franco tábornok szept-  
emberre tervezett látogatására készítenek elő.

### Igy lettem színész

Irtá: SALAMON BÉLA

Salamon Béla, a kitiing budapesti kabaréko-  
mikus, a különleges pesti humor pompás műve-  
lője, megírta élete regényét „Hogyan lettem színész...“  
címmel. A könyvbe „beletette a Salamont“. Víz-  
szemlékezésén kívül összegyűjtött a könyvébe  
egy sereg Salamon-történetet s ezekben a törté-  
netekben benne az egész pesti színészvilág, a  
színészkávéházak levegője, a kiskapuk hangu-  
lata. A mulatságos és rokonszenves könyvet Sa-  
lamon Béla maga terjeszti. Ő írta meg, ő írta, ő  
adta ki és ő adja el. A könyvből egy érdekes  
részletet itt közlünk:

— „Azt hiszem, mindennek a Nemzeti Színház az  
oka. Már annak, hogy én ma színész vagyok. A Nem-  
zeti Színház épületét a véletlen a Rákóczi-ut 1. szám  
alá építette és vele részt a Rákóczi-ut 2. szám alá.  
Lusztig Ede színtébe a lószor, avagy a balszerencse  
(tessék választani) tanoncként felvétellett egy Salamon  
Béla nevezetű fiatalember.

Ez a Salamon Béla nap-nap után csomagokat el-  
pelt a művész urak és hölgyek számára a Nemzeti  
Színházhoz, amelynek tagjai akkoriban törzsvevők  
voltak a Lusztig Ede cégénél.

Ugy emlékszem, mintha ma lett volna. Valami sza-  
jagot vittem át a színházhoz és a hátsó bejáraton ke-  
resztül besodrótam a színpadra.

A színpadon Márkus Emilia állott és valami fran-  
cia darabot próbáltak. Ugy állt ott a gyönyörű sző-  
keségben, mint egy szobor.

A nézőtérén viszont Beőthy László, az ifjú igazga-  
tó vezette a próbát.

Olyan pontosan emlékszem szavaira, mintha teg-  
nap hallottam volna!

Márkus Emiliának beszélt:

— Nagyságos asszonyom, képzelle el, hogy ön  
most egy gyermek anyja. kérem, szíveskedjék több  
szíveskedjék gondolni a gyermekére...

Én nem tudtam, hogy miről van szó, sejttemem  
nem volt arról, hogy milyen darabot próbálnak, csak

állottam földbegyökerezve a színpad aító nyílásában,  
kezemben a csomaggal, amit áthoztam a Lusztig Ede-  
cégtől és el nem mozdultam onnan, amíg egy diszi-  
tő arébb nem rugott.

Ez volt az első találkozásom a színházzal.

A többiek aztán maguktól következtek.

Egyik legemlékezetesebb vizitem a „Crampton  
mester“ előadásán történt.

A darab főszerepét a Mester: Ujházy Ede. Mi-  
hályfy és a feledhetetlen Csillag Teréz játszották.

Eppen zárás előtt volt az idő, decemberben kint  
hideg szél fújt, fagyos eső esett és a színházhoz hírte-  
len csomagot kellett átvinni Csillag Teréz öngyászágá-  
nak.

A főnök ur azt mondta:

— Vigye át az a fiu, aki a legközelebb lakik.

— Azt nem, — tiltakoztam szívdobogva — majd  
átviszem én — és már nyultam is a csomag után és  
hirtelen a hónom alá vettem és úgy kapaszkodtam be-  
le, mintha soha nem akarnám elengedni.

— De hiszen te a legmesszebb lakol, az Elemér-  
uccában — mondotta a főnök ur.

Én azonnal válaszoltam:

— Eppen azért kérem, az a kis ut már nekem  
olyan mindegy. Pár lépéssel több, vagy kevesebb. Nem  
igaz?

Es meg sem vártam, hogy mit felel a főnök ur,  
már rohantam is a színház küszöbe felé.

Csodálatos világ tárult fel szemem előtt.

A villanyfényes portásfülke, ki-bejáró színészek-  
kel, színésznőkkel, a portás zsinóros eszteruhája, a  
kis polc, ahol levelek hevertek üveg alatt, egy-egy le-  
vélen körülrajongott színészek és színésznők nevé-  
vel... Lehet ezt elfelejtieni?

És a csikorgó vasajtó, amelyen túl az öltözők fél-  
homályos folyosóján haladtam végig a pislogó fallá-  
mpák fényében és Csillag Teréz öltözője!

Ebből csak az ajtónyíláson keresztül egy pillanat-  
ra egy kis résznyt láttam, de jó meleg és parfümszag  
és női kacagás szaladt ki a folyosóra azon a kis ré-  
sen, amikor beadtam a csomagot az öltözőtőnfőnöknek és  
ugy álltam a fal mellett, mint a részeg, aki az első  
pohár pálinkától berugott.

Diszitők, kellékesek, butorosok haladtak el mellet-  
tem, festett falakat, lámpaernyőket, székeket, aszta-  
lokat cipelték, én az egyiket kikerültem és a másikba  
belebojoltam és egy szembenálló nagy ajtón keresz-  
tül, anélkül, hogy tudtam volna, bejutottam a színpad-  
ra.

Már folyt az előadás. Lábrujjhegyem odasettenked-  
tem a tilzóító mellé, aki a kulisszák mögött egy kis  
lyukon keresztül kilésett a színpadra.

Mit adtam volna én egy olyan kis lyukért!

Pár percig ácsorogtam, majd a kiszűrődő villany-  
fény sárgás világa mellett a padlótól alig egy méter-  
nyire felfedeztem egy másik lyukat, amelyen keresztül  
be lehetett lenni a színpadra. Hirtelen leguggoltam,  
mint a párdú az áldozatára, nagy vettem magamat a  
kis rése. Es tágló szemekkel és dobogó szívvel bá-  
multam és hallgattam, ami bent folyik.

Nők és férfiak, szobák és képek, festőművek és a  
gazdasszony úgy táncoltak össze-vissza a szemem  
előtt, hogy tulajdonképpen nem is értettem, hogy miről  
van szó, de Ujházy Ede hangja belemuzsikált a szí-  
vembe és Csillag Teréz kacagása elérkezett a fülemig  
és én egy álltam ott elyarázsolva, hogy megfeledeztem  
mindenről.

A Lusztig Ede-cégről, az üzletről, a főnök urról, a  
segédekről és a többi jóházból való tanoncról, a sap-  
kámról és a télikabátomról, amelyet közben szépek  
bezártak az üzletbe, mert nem győzték visszavárni a  
Salamont, aki egy csomagot vitt át Csillag Teréznek.

Mert mondanom sem kell, hogy ott álltam, ková-  
lyogtam, lesekedtem az utolsó mondatig, amíg rá nem  
bocsátották a színészekre a függönyt és a színházra  
a sötétséget.

És amikor vége volt mindennek és kifelé igyekez-  
tem a kis ajtón, akkor jutott csak eszembe, hogy  
kint esik a jeges eső és nekem nincs kalapom és nincs  
kabátom.

Reménytelenül ballagtam vissza a Lusztig Ede-  
cég üzletéhez és dühösen huztam végig az újjamat a  
lebecsátott vasredőnyön, aztán mit volt mit tenni, ka-  
lap és kabát nélkül nekifuttam az éjszakanak és bi-  
zony hecsurgott a fagyos eső az ingem alá is, amíg  
hazaérkeztem az Elemér-uccába.

De megértél!

## Olasz rendelet a déltiroli németiség áttelepítésével kapcsolatosan

London. A Times szerint az olasz kormány tegnap adta ki első rendeletét a déltiroli németiség áttelepítésével kapcsolatban. Észérte a németül beszélő déltiroli munkások közmun-  
kánál ezentul nem alkalmazhatók. A lap sze-  
rint ez a rendelkezés a német munkások ki-  
vándorlásának meggyorsítását célozza. Hir  
szerint ez év végéig sor kerül azoknak az  
áttelepítésére, akik nem olasz állampolgárok  
és csak azután az olasz állampolgárságu né-  
metekre. A bozeni római katolikus püspök ez  
ügyben kihallgatáson volt a pápánál.



A nagy tubus Lei 28.— A kis tubus Lei 18.—

## Serban Mihail földművelésügyi alminiszter látogatása Aradon és Nagylakon

Csütörtökön este társas-vacsorán vett részt az alminiszter az aradi hivatalos intézmények vezetőinek társaságában

Előkelő látogató érkezett csütörtökön dél-  
előtt Aradra. A délelőtt 9.48 órakor Bucuresti-  
ből Aradra érkezett nemzetközi gyorsvonathoz  
csatolt szalonkocsiján Aradra jött Serban Mi-  
hail földművelésügyi alminiszter. A pályaud-  
varon Sjinghe Dumitru ezredes, vármegyei  
prefektus, Vlad Alexandru tábornok, polgár-  
mester, Birtolon Aurel szenátor, az aradi Me-  
zőgazdasági Kamara elnöke, Rosescu, a CAPS  
igazgatója, Magos Dumitru mérnök, erdészeti  
felügyelő, Pacuraru Brutus, a Kereskedelmi és  
Iparkamara főtitkára, Ciomac Emil erdészeti  
főfelügyelő, míg a görögkeleti egyház részé-  
ről Magier és Mihulin esperesek, valamint nagy  
számu előkelőség fogadta a Nemzeti Ujjászü-  
letési Front fehér formaruhájába öltözött mi-  
nisztert. Serban Mihail kezétfogott a fogadta-  
tására megjelent hatóságai vezetőikkel és előke-

lőségekkel, majd az állomás épülete előtt vá-  
rakozó, a vármegye tulajdonát képező 1-es  
rendszámú autóbá ült és Stinghe Dumitru ez-  
redes, vármegyei prefektus, valamint kíséreté-  
nek tagjainak társaságában az Aradmegyében  
lévő Nagylak községbe utazott, ahol megko-  
szoruzta az ottani temetőben örök álmukat al-  
vó szüleinek sírjait.

A fogadtatás alkalmával a rendőri szolgál-  
tot Marcu Viorel rendőrtiszt vezette.

A földművelésügyi alminiszter a kora esti  
órákban érkezett vissza Aradra, majd résztvett  
a tiszteletére rendezett banketten, amelyet a  
Daciában tartottak meg.

Pénteken délelőtt 9 órakor az alminiszter  
előadást tart a közművelődési-palota nagyter-  
mében, melyre a nagyközönség minél nagyobb  
számban hivatalos.

## Anglia újabb utasításokat küld...

London. A Press Association jelentése sze-  
rint az angol kormány tegnap áttanulmányozta  
azt a jelentést, amelyet Seeds moszkvai nagykö-  
vet küldött az ottani tárgyalásokról és ehatá-  
rozta, hogy

Ujabb utasításokat küld Moszkvába, ame-  
lyeket azonban előzőleg megbeszél a francia  
kormánnyal.

## Német vezérkari tisztek Moszkvában?

Páris. A Le Figaro című párisi lap jelentése  
szerint az Angliába érkezett értesítések szerint  
a német birodalomban olyan katonai intézkedé-  
seket foganatosítottak, hogy a német haderő au-  
guszti tizenötödikére elérj az a létszámot, me-  
lyet tavaly ebben az időponthan ki tudott mu-  
tatni. Intézkedések történtek hogy a katonai elő-  
készületeket erre az időpontra fejezzék be. Bi-  
zonyos számu tartalékost is zászló alá hívtak.

A párisi lap állítólagos német hírforrásra hi-  
vatkozva arról is tud, hogy

a német vezérkar több tisztje, különösen a lé-  
gi haderő vezetői Moszkvába utaztak.

A német légügyi minisztérium határozottan  
cáfolja egyes külföldi lapok azon hírért, hogy több  
német repülőgép Oroszországba utazott. Német  
hivatalos körök kijelentik még, hogy

jelenleg semmilyen német gazdasági bizott-  
ság nem tartózkodik Oroszországban

s ilyen bizottság oroszországi látogatásáról egye-  
lőre nincs is szó.

## Készül az új polgári törvénykönyv!

1940. január elsején lép életbe az új „Cod Civil”

Bucurestiből jelentik: Az igazságügyminisz-  
ter által felkért bizottság elkészítette az új pol-  
gári törvénykönyv előjavaslatát, amelyet teg-  
nap délelőtt el is juttattak Iamandi Victor igaz-  
ságügyminiszternek.

Iamandi Victor igazságügyminiszter kijelen-

tette, hogy az új polgári törvénykönyvet ez év  
szeptemberében hirdetik ki és az 1940. január  
elsejével lép életbe.

Az új polgári törvénykönyv előjavaslatot a  
törvényhozó tanács elé juttatják véleményadás  
végett.

## A németek kezét sejtik Párisban a moszkvai tárgyalások fiaskója mögött

Berlinben cáfolják a német lég.haderő tisztjeinek moszkvai látogatásáról  
szóló francia híradást

Molotov szombaton megkezdi nyári-szabadságát...

London. Az angol kormány tegnap szokásos  
minisztertanácsot tartott, amelyen megtárgyalták  
a moszkvai és tokiói tárgyalásokról érkezett je-  
lentéseket, a terrrorszervezetek ellen foganatosít-  
ott rendszabályokat és a rendőrség megerősíté-  
sére vonatkozó intézkedéseket.

Sir Samuil Hoare belügyminiszter törvény-  
javaslatot terjesztett az alsóház elé, amely az ir  
terrorizmus megfékezéséről intézkedik.

Chamberlain angol miniszterelnök az alsó-  
házban a képviselők kérdéseire válaszolva kije-  
lentette, hogy

az angol és francia kormányok tanulmányoz-  
ták azt a jelentést, amelyet nagyköveteik  
küldöttek a Molotovval folytatott hétfői  
megbeszélésekről.

Dalton munkáspárti képviselő érdeklődésére  
a miniszterelnök a következőket jelentette ki:

— Biztos, hogy eddig még nem jutottunk el  
a megegyezésig és nincs értesülésünk abban az  
irányban, hogy a német kormány hajlandó 25  
millió fontos hitelt nyújtani Szovjetország-  
szágnak

Más kérdésekre válaszolva Chamberlain ama-

reményének adott kifejezést, hogy az angol-  
orosz egyezményt sikerül nyelbeitni, mielőtt a  
parlament elkezdene nyári szabadságát.

## Molotov Anglia engedményeit nem tartja kielégítőnek

Párisból jelentik: A reggeli párisi sajtó cse-  
kély figyelmet szentel a moszkvai tárgyalások-  
nak. A Journal szerint a Molotov és a francia-  
angol megbízottak tanácskozásának lefolyása ar-  
ra enged következtetni, hogy

a kétféle álláspont között áthidalhatatlan ür-  
tátong.

Az Oeuvre azt írja, hogy Molotov, aki An-  
glia engedményeit nem tartja kielégítőnek, szom-  
baton négy hétre szabadságra utazik a Kaukázus  
ba. Corbin londoni francia nagykövet állítólag  
megbizást kapott, hogy igyekezzék újabb enged-  
ményekre bírni Angliát, hogy még Molotov el-  
utazása előtt nyelbeithessék a harmas egyez-  
ményt.

A kommunista Humanité a tárgyalások ki-  
toldásáért Párist és Londont teszi felelőssé.

## Külön irodahelyiséget kaptak a Reuter-ügynökség új palotájában a külföldi államok távirati irodái

Felavatták az új Reuter-palotát

London. A napokban avatták fel a Reuten  
angol távirati iroda új székházát az angol fő-  
városban. A hatalmas palota a technika min-  
den vívmányával van felszerelve és az épület-  
ben helyet kaptak a világ összes számottevő  
félhivatalos irodáinak londoni munkatársai.  
Igy többek között külön irodahelyiséget kapott  
a romániai Rador és a Magyar Távirati Iroda  
munkatársa is.

A Reuter távirati iroda közel százszáz-  
dós multira tekinthet vissza. Reuter Julius bank-  
tisztviselő 1851-ben nyitotta meg első irodá-  
ját és kezdetben csak tőzsdei, később közgaz-  
dasági híreket közölt. 1870-ben hatalmas lépést  
haladt a távirati iroda. Erre az időre esik  
ugyanis a porosz-francia háború és ekkor kap-  
csolódott bele a Reuter távirati iroda is a hir-  
szolgálatba. Ez vetette meg a mai Reuter alap-  
ját azután. Ma pedig az angol távirati irodá-  
nak a világ minden részében van hirszolgálat-  
tása és rendkívül jellemző gyorsaságára az-  
er, hogy például a newyorki tőzsre árait egy per-  
cel a zárlat után a Reuter már közli előfizetői-  
vel. A Reuter távirati irodának az a rendkívül  
nagy előnye, hogy híreit pártatlanul és állás-  
foglalás nélkül közli.

URANIA Tel.: 12-32. Hívós terem.  
Közkivánatra:

Olimpiász I és II-ik rész

Mindkét rész együtt! A népek nemes versengésének ünnepe!  
5-től folytatólagosan.

Fejfájás, migrén, hűlés - eseteiben  
ANTINEURALGIC

# JAWOL

3 TABLETTA 100 mg. JAWOL 100 mg. ZOG DOBÓZS  
GYOGYSZERTÁR KARBAN ÉS DROGERIAKBAN

## Szegény kis Geraldine...

„Geraldine úgy élt az albán királyi udvarban, mint a sejk felesége a filmekben...” — mondja gróf Apponyi Antal, aki könyvet írt unokahugáról

Budapest. „Szegény kis Geraldine”: ez a neve a volt albán király feleségének az egész világon! A földkerekség minden lapja foglalkozik vele, cikkek, riportok, találgatások fonódnak naponta személye köré. Ki ez a filmszínész-szép-ségű, fiatal királyné? Hogyan került az albán trónra és hogyan élt Európának ebben a legel-dugottabb országában, mint koronás királyné? Ezekről a kérdésekről írt Geraldine nagybátyja, Apponyi Antal gróf könyvet, mely még ebben a hónapban megjelenik magyar, német, olasz, francia és angol nyelven. Az egyik újságíró felkereste Apponyi Antal grófot és megkérte, hogy beszéljen unokahugáról és a róla szóló könyvről.

— Albániát már akkor is ismertem — mondotta a gróf. — amikor még szó sem lehetett arról, hogy Geraldine hugom egyszer az ország trónjára kerül. Mint közalkalmazott, pályámat a bosznia-hercegovinai kormányzatnál kezdtem és már akkor sokat foglalkoztam a szomszédos Albániával. Az első királyt, Wied herceget szintén közelről, személyesen ismertem. A háború alatt egy ideig a bécsi hadügyminisztériumban a vezérkar nyilvános irodájában dolgoztam, mint mérföldelő főhadnagy és ott olvastam először a jelentésekben Achmed Zog nevét. 1938. januárjában — folytatja emlékezéseit Apponyi Antal gróf — megtudtam, hogy Geraldine hugom, aki Adél testvéremnél lakott, hirtelen elutazott és állítólag Tiranában tartózkodik. Csak nagybátyja s gyámja, Apponyi Károly gróf tudott róla. Ez az utótitokzatos volt, mintha valami filmet másoltak volna le. Apponyi Károly értesített, hogy koronás fő kérte meg Geraldine kezét, hogy ki ez a koronás fő, azt nem mondta meg, de minthogy hugom Tiranába utazott, nem volt nehéz kitalálni, hogy I. Zogról van szó. Geraldine legközelebbi rokonsága azonnal Tiranába utazott az eljegyzésre és később az esküvőre. Magam többször voltam Zog király vendége a házasságkötés előtt és azután. Mindent, amit ott láttam és hallottam, pontosan felírtam, minden látogatásomról naplószerű feljegyzéseim vannak.

— Mit tapasztalt az albán királyi udvarban? — kérdezzük.

— Már márciusban előre láttam az ország összeomlását. Ez nem utólagos jóslat, magának Zog királynak is több levélben megírtam, sőt részletes memorandumot is szerkesztettem és elküldtem a királynak. A király megköszönte a memorandumot és feleségemet és engemet meghívott a nyári hónapokra Durazzóba. Ez március közepén történt! A nyári látogatásból természetesen semmi sem lett.

— Hogyan élt Geraldine a királyi udvarban? — kérdezzük.

— Csak a legnagyobb meghatottság és tisztelet hangján tudok azokról a nemes törekvésekről írni, amelyekkel Geraldine hozzálátott, hogy valóban királyné legyen új hazájának. Azt tar-

totta szinte küldetészerű feladatának, hogy meg honosítsa Albániában a nyugati kultúrát, erkölcsöt. Minden vágya az volt, hogy személyes összeköttetésbe kerüljön a néppel, mert már az első hónapban látta, hogy az uralkodó csaknem teljesen el van szigetelve. Minden tőle telhetőt megtett, ezt magam láttam, nem egyszer azonban még a királynénak sem sikerült áttörnie a kamarillát, amely Zog királyt körülvette. Geraldine úgy élt az albán királyi udvarban, mint a sejk felesége a romantikus filmekben.

Megkértük Apponyi Antal grófot, mondjon el részleteket erről a különös királynői életéről.

— Csak egy-két példát mondok:  
A királyné minden lépését megfigyelték a kamarilla emberei. Erkező leveleit felbontották, az ő leveleit megcenzurálták, kényes dolgokat egyszerűen töröltek belőle. Amikor legutóljára Albániában jártam, együtt kikocsiztam a királyi párral. Láttam, hogy minden tiz lépésre örök állnak, töltött fegyverrel, minden árokban csendőrök fekiüdtek, minden távirópóznánál katona állt: a király életét védtek, nem a királynéét, mert őt mindenki csakhamar megszerette. Minden rendű és rangú albánnal beszéltem, mind a királynétől várta, hogy jó hatással legyen a királyra, a kormányra és az országra és elindítsa azokat a társadalmi és kulturális reformokat, amelyek nélkül az ország halálra volt ítélve. Meg kell még mondanom, hogy Zog és Geraldine igazán nagyon szerette és szereti egymást. Ennek a szerelemnek megható és megrendítő emberi mozzanatait jegyeztem fel könyvemben. Geraldine 1937. december 27-től 1939. április 7-ig, nagypéntekig élt Albániában először, mint a király jegyese, azután mint királyné. Nagypénteken hagyta el az országot Kordcánál néhány napos csecsemőjével a karjai között. Ezért adtam könyvemnek ezt a címet: „Geraldine, egy királyné nagypéntekie.”

## Sportvonat Budapestre Utlevél nélkül,

csak egy személyazonossági igazolvánnyal.

Aradról indul augusztus 10-én  
Budapestre vissza augusztus 16-án.

### Az utazás ára Lei 1800

személyenként oda-vissza, számozott  
3-ik osztályu vagonokban.

A budapesti szálloda és kirándulások  
költsége leiben fizethető!

Jelentkezési határidő augusztus 2-ig.

Jelentkezések:

„EUROPA-ROMANIA”  
menetjegyirodában  
(Sándor könyvkereskedésben)  
Szemben a megyei prefekturával.

### A Timpul iria:

## „Budapesti hadjárat”

Bucurestiből jelentik: Valamennyi fővárosi lap válaszol arra a hír-sorozatra, amely Budapestről indult el és az ország belső helyzetét tette bírálat tárgyává. A Timpul „A budapesti hadjárat” címen a következőket írja:

— „A magyar propagandaszervezet az utóbbi időben fantasztikus híreket közöl Romániával kapcsolatban. Így a hivatalos Magyar Távirati Iroda jelentést adott ki, amelynek adatait Romániából megszökött emberektől szerezte és amely szerint „Erdélyben senki sem hagyhatja el lakhelyét anélkül, hogy a román hatóságoktól különleges engedélyt ne kapjon. Erdély egész lakossága — mondja a Magyar Távirati Iroda jelentése — 40 éves korig katonai munkát végez és a román katonák felügyelete alatt velük hordatják be a termést.” Eddig szól a hivatalos jelentés, amelyhez a magyar propaganda ezeket a következtetéseket fűzi: Az ilyen rendelkezések következtében a gazdasági élet szemmel láthatóan lesorvadt.

— „A magyar rádióleadó kora délután közvetítette ezt a hírt a fent említett kommentárral. Erre a magyar hadjáratra nem lehet más méltó válasza, mint az, amit a román kormány adott. És pedig a romániai lapoknak minél bővebben kell foglalkozni az ilyen hivatalos budapesti kitalálásokkal. Ezen az alapon meggyőződést szerezhet a közvélemény és meggyőződést szerezhetnek a Romániában élő kisebbségek is, hogy magyar részről mennyi rosszindulattal és mennyi kitalálással szemlélik Románia ügyeit. Az ország kisebbségei nagyon jól tudják, hogy milyen nyugalomban élnek és hogy Romániában milyen nyugodt a helyzet és viszonylagosan milyen könnyű a megéltetés. Ezt a tényt értékelni kell mindenkinek, aki összehasonlítást tesz más országok belső helyzetével és az megállapíthatja, hogy a mi helyzetünk milyen rózsás. Midőn ezeket a Budapestről irányított kitalálásokat olvassuk, nyomban rájöhettünk, hogy megszervezett hadjáratról van szó, amelynek célkitűzése félreismerhetetlen.

— „Ennek a hadjáratnak első célkitűzése feltétlenül az, hogy zavaros helyzetet teremtsen az országban élő többségi és kisebbségi népek között, hogy megbontsa azt a szerencsés adottságu légkört, amit a román kormány fáradságos munkával szerzett meg az országnak. Budapest azt óhajtja elérni, hogy az országban élő kisebbségeket az állam ellen hangolja. A hadjárat másik célkitűzése az, hogy az országot a magyar érdekeknek megfelelő színben tüntesse fel úgy a nyugati hatalmak, mint a tengelyhatalmak előtt és hogy a tengelyhatalmaknak bizonyítékát szolgáltatassa szervilitásának és hogy ilyesmikkel bizonygassa a tengelyhatalmak iránti érzelmeit. Ezek azonban téves elgondolások. A román állam elég erős ahhoz, hogy naponta bizonyítékát szolgáltatassa politikai, katonai és gazdasági haladásának és érettségének. Az ország közvéleménye, valamint a nagyhatalmak és a középeurópai kisebb hatalmak is nagyon jól tudják, hogy mi a helyzet Romániában. Ezeket a hatalmakat mi közvetlen uton tájékoztatjuk. A mi belpolitikánk határozott és reális politika és ez a politikai célkitűzés mindenfelé nagyon jól ismert. Ennek a propagandának egyetlen hatása az lehet, hogy az ország többsége és kisebbsége közötti viszony megromlik és csak megzavarja az országban élő kisebbségek nyugalmát, pedig a kisebbségek jóindulattal és megértéssel viseltetnek az ország ügyei iránt. Meg vagyunk azonban győződve arról — folytatja a Timpul — hogy ez a hadjárat még ezt a célkitűzést sem fogja elérni és nem fogja megzavarni a többség és kisebbség közötti összhangot. Még csak azt a tényt tartjuk figyelemreméltónak, hogy ez a hadjárat olyan kritikus pillanatban indult el, mint a mai idők, amidőn nagyhorderejű problémák vannak felszínre a dunai államok között és a Balkánon és amikor egyetlen reális szempont a népek barátságos együttélése lehet.”

— „Elérkeztünk a provokációknak egy újabb utjára — írja a „Romania” című lap. A provokációnak ezt a fajtáját azonban nem hagyhatjuk válasz nélkül, azonnal és drasztikus módon válaszolnunk kell. Hát hogyan? Az országban élő kisebbségek szerveinek nincsen semmi mondanivalójuk? Mi nagyon jól tudjuk, hogy az itteni magyar kisebbség vezetői kellő választ tudnának erre adni, mert ők ismerik a helyzetet és tudják, hogy mi az igazság.” (Rador.)

Corso, nyitott telt. Ma: 5, 7.15, 9.30 órakor.

Kettős premiernüsor:

I. Az Őrdögi igazság  
II. „A fekete vér”

## Megtalálták

az új dalai lámát!

Kalkuttából jelentik: Tibeti papok és iósok hosszas keresés után rábukkantak az új dalai lámára egy ötéves gyermek személyében. A dalai lámát tibeti selymekbe öltöztették és Hassába szállították.

mulatságos szellemes vígjáték  
Irene Dunne és Carl Grant  
Főszerepben: JACK HOLT  
Izgalmas és eredeti jelenetek a  
rejtélyes kínából. — Híradó.

Több mint kétezer éves, csodálatos

## Jupiter szobrot találtak a Capitoliumon

Michelangelo legszebb alkotásaihoz hasonlítható, a félkezű, láb nélküli szobor

Róma. A Capitoliumon építkezési munkálatok közben ősi római templom romjaira bukkantak. A templom alapfalai sikerült kiasni és a falak között egy négy méter magas, gyönyörű márványszobrot is találtak. Szakértők véleménye szerint a templom a második században építhetett Krisztus előtt, a szobor pedig Vejove isten szobra, akinek Latiumban sok temploma volt. A nyelvészek még nem döntöttek el, hogy a Vejove név a Jove (Jupiter) kicsinyítése-e, vagy „szerencsétlenséget hozó Jupiter“-t jelent-e.

Az óriási szobornak feje, egyik karja és mindkét lába hiányzik, mégis olyan kiváló remekmű, hogy az olasz lapok szerint felveszi a versenyt Michelangelo legnagyobb alkotásával. Colonna herceg, Róma kormányzója utasítást adott az ásások folytatására, hogy az egész régi templomot feltárhassák.

## Megölt a rossz villanyvezeték egy bucaresti-i nagykereskedő

Bucurestiből jelentik: Megdöbbentő halálos szerencsétlenség történt az elmúlt éjszaka 1 óra 10 perckor a Sf-ta Maria-utj bérház első emeletén. Boris Schick nagykereskedő az éjfél utáni órákban érkezett haza lakására, ahol a nagy melegre való tekintettel levetkőzött s kiment a lakás erkélyére. Az uccai járókelők ekkor szörnyű halálordításra lettek figyelmesek. A helyszínre hívott rendőr néhány járókelő kíséretében felrohant az első emeletre, ahol beöltöztek a bezárt ajtót. Amint behatoltak a lakásba, elszörnyedve látták, hogy az erkélyen arccal előre bukva, holtan fekszik a ház ura, akinek mozdulatlan teste mellett ott hevert egy hangulatlámpa összetörve. . . Megállapították, hogy Schicket a villanyáram sújtotta agyon.

A halálos szerencsétlenség áldozatának felesége és két gyermeke Szovátán nyaral, így csak a hatóságok távirati értesítése nyomán értesültek a családió megrendítő tragédiájáról.



As  
az élénk  
temperamentum...



amely a földközi tenger mellék lakóit jellemzi, otthonuk napsugarban fürdő, életörömmel teli vidékeinek befolyására fejlődött ki. — Itt a természet mindig ünnepel. — A délvidék szülőtte forró vérű, meleg szívű és érzékei kifinomodottak, így minden, amit alkot magán viseli életerővel teli szellemének nemes bélyegét.

A BOLERO kölnivíz tökéletes kifejezője a déliek tüzes temperamentumának, maga az illatba öntött diadalmas életöröm.

A valódi természetes illatkivonat alapon előállított BOLERO kölnivíz az előkelő világ kedvence, mert mint bódító üzenetet küldi ezt hozzánk a távoli, titokzatos dél.

BOLERO kapható minden előkelő szaküzletben.

*Ravel*  
készítmény

MÁS RAVEL KREÁCIÓK: TZIGANE ÉS RIVAL

## A helyi tagozati irodához kell fordulni minden közérdekű magyar népközösségi ügyben

A népközösségi központ részletes utasításai minden jogorvoslati eljárás teendőiről

A Romániai Magyar Népközösség kolozsvári központi irodája gróf Bánffy Miklós elnök aláírásával ellátott átiratot küldött a Népközösség aradi tagozatához, amelyben ingyenes jogvédelem nyújtásának intézményesítéséről és a Népközösség által vállalt hivatalos eljárások rendszeresítéséről küldöttek részletes ismertést.

Az átirat elején hangsúlyozzák, hogy a Népközösség központja nem vállalhatja el a különböző városokból érkező magánosok ügyeinek elintézését, csakis olyan ügyeket intéz el, amelyek a tagozatokon keresztül érkeznek be. Akinek tehát elintézni való ügye van, az forduljon először az illetékes tagozati irodához.

Az aradi, illetve aradmegyei magyar Népközösségi tagok minden kérésüket az Aradon lévő tagozati irodában kell ismertessék.

A Magyar Népközösség központi irodájához a helyi tagozat továbbítja a kéréseket.

A tagozati iroda feladata, hogy a kérvényező személyéről adatokat szerezzen. Meg kell állapítsa, hogy az illető tagja a Magyar Népközösségnek, magyar szempontból megbízható-e és eleget tesz a Népközösséggel szemben vállalt kötelezettségeinek?

Hangsúlyozzák továbbá, hogy csakis közérdekű, vagy általános vonatkozású ügyek elintézését vállalhatják. Ilyenek például: állampolgársági kérdés, nyelvvizsga folytán elhocsájtott tisztviselői ügye, iskolai, egyházi sérelmek, nyugdíjas panasz stb.

Nem foglalkozik a Népközösség magánügyekkel: valuta-engedély, patika-jog trafik engedély stb.

Az átirattal kapcsolatban felvilágosítjuk a

kérvényezőket, hogy központi határozat értelmében csakis a tagozati irodához és nem a Népközösség kolozsvári, vagy bucaresti-i központiához kell fordulni. Aki a Népközösség helyi tagozatának megkerülésével a központnak küldi be kérelmét, — csak feleslegesen meghosszabbítja az eljárást, mert a központi véleményezés végett, visszaküldi a helyi tagozathoz.

### Az Arad-esláti repülőtérén

## ünnepélyes keretek között vasárnap nyílik meg a CFR aradi motornélküli repülőiskolája

A pilóta-iskola ünnepélyes megnyitása alkalmával Bucurestiből Aradra érkeznek az egyesület 8 motoros repülőgépe. Az ünnepség az iskola felszentelésével veszi kezdetét s ezután a Bucurestiből érkezett gépek sétarepüléseket végeznek majd a város felett.

A megnyitási ünnepség legérdekesebb száma a motornélküli repülőgépek gyakorlata lesz, amely Aradon újdonság: a nyilvánosság előtt először szerepelnek a motornélküli repülők.

A pilóta-iskola megnyitói ünnepségére Aradra érkezik Mustata kapitány, a bucaresti-i CFR repülőiskola kiképzője és Serbanescu Toma elnökkel az élén az aradi tagozat vezetői. Az ünnepség megrendezésében tevékeny részt vesznek Barbulescu kapitány, igazgató, Porutiu Victor mérnök-tanár, Budiu Pavel főtitkár

## Angol flottalátogatás

a romániai kikötőkben

Londonból jelentik: Az alsóházban egy kérdésre Shakespeare tengerészeti államtitkár kijelentette, hogy a földközítengeri hajóraj Görögországban több kikötőt meglátogat. A flotta több egysége Konstantinápolyba is ellátogat. Kijelentette, hogy az angol admirális tervbe vette román és bolgár kikötők meglátogatását is, azonban a pontos határnapot még nem állapították meg.

és Teodoreanu Petru, az aradi iskola pilóta kiképzői.

A vasárnapi pilóta-iskola avatóünnepségére ezután is meghívják Arad város társadalmát. A belépés és a bucaresti-i repülőgépeken való sétarepülés díjtalan.

Az ünnepségnek részletes programját és pontos kezdetét a szombati számunkban közöljük.

FORUM filmszínház. Telefon: 20-10.  
Ma: 5, 7.15 és 9.30 órákor. Keltelmes hívós terem

PIRANDELLO kiváló regénye:

**A kétlelkű ember**

(Mathias Pascal)

Isa Miranda és Pierre Blanchard

Jön: Támadás a Földközi-tengeren.



## ARADI KOZLONY

Telefon: 11-51. Sürgönyeim: KOZLONY

Szerkesztőség és kiadóhivatal:  
ARAD, Bul. Reg. Maria No. 19.

### Előfizetési árak:

Égész évre . . . 840 lej || Negyedévre 210 lej  
Félév . . . . . 420 „ || Egy hónapra 70 „

## A kassai dóm kincsei

Az összes lapok megírták, hogy ismeretlen tettesek kifosztották a világhírű kassai dómot és közel egymillió pengő (harminc millió lej) értékű kézszert vittek el onnan. Az elkészítő cselekedetnek, hír szerint, politikai háttere van s az elrabolt kézszereket Szlovákiába csempészték. Arról, hogy minő kézszerek tüntek el, egyelőre nem hoznak közléseket a lapok.

Véletlenül igen jól ismerem a kassai dómot s műkincsei nagyrésztét is. A legnagyobb műkincs kétség-telenül maga a köcsöpökös, mozaiktetős dómépület. Valamikor — a XIII. században — a mai dóm helyén plébániatemplom állt a kolduló barátok templomainak mintájaként építve. Ez a templom elpusztult s a helyén emelték Szt. Erzsébet tiszteletére a dómot, amelyet a „lejegyzések már 1283-ban is említettek, de Iavarészé-nek befejezése Zsigmond király idejére esik, bár a torony még Mátyás király alatt is dolgoztak Kassán élt a XV. század harmadik negyedében bizonyos István mester, hivatott építész és kőfaragóművész, tőle származik a csodálatos finom, artiztikus szépségű szent ségház, a dóm egyik építészeti kessége. Ottárképei közül az 1477-ből való főoltár a Mária látogatása oltára és az ugynevezett Metterita-kő (Mindenszentek oltára) 1577-ből nagybecsűek.

Az építészet és festészet műemlékeken kívül fő-mérendék nagyrésztét kézszert is őriz a kassai dóm. Kevés temploma van Magyarországnak, amely arany és ezüst kézszereiben s muzeális értékű miseruhákban olyan gazdag volna, mint a kassai dóm. Oka ennek az, hogy a törökök elől menekülő ötvösök Erdélyből is, az Alföldről is a Felvidéken telepedtek le és a XV. századtól Kassa virágzó művészeti élet központjává lett. Ott élt s legszebb műveit ott készítette a XVI. században Antonius ötvösmester, a löcsei Khuen János is dolgozott Kassán; majd egy század múlva Lippai János és Kecskeméti Péter ötvösmesterek telepedtek le ott s dolgoztak remekműveiken. A XVIII. században Sz. Nagy János ötvösmester gazdagította a Felvidék fővárosát aranyba, ezüstbe, drágakőbe áldozott művelével.

Azonban a kassai műtvösök mesterművel közül is messze kiemelkedett a XVI. századból Antonius mester kelyhe, mely a dóm kincstárának egyik nagyrésztét képezi. Ez egy formája, megmintázása, mint remek kivitele révén.

Amde nemcsak arany kelyhekben, kereszttekben, fálakban, fálákban gazdag a dóm kincstára. hanem miseruhákban is, amelyek a XV.—XVI-ik századok pompaszeretett és művész érzékét tükrözik. Ezek az arannyal átszőtt, a görögkóról a barokkba hulló stílusú, remek ékköves csattokkal, díszítésekkel ellátott miseruhák maguk is óriási értéket képviselnek nemcsak anyagban, de történelmi és művészeti érték tekintetében is.

Arról egyelőre nincsen tudomásunk, hogy mennyi tárgy tűnt el — de nem hisszük, hogy nagyon sok. mert egy-két régi arany kelyhe maga is olyan értéket képvisel, hogy könnyen megközelíti a tudósításokban jelzett összeget. (H. Ö.)

— ZÜRICH I ZARLAT: Páris 1174 ötvösládá, London 2076, Newyork 443.31, Brüsszel 7532 fél, Milano 2332, Amszterdam 237.12, Berlin 178, Szófia 540, Prága 1512 fél, Varsó 8350, Belgrád 10, Bucuresti 325.

— Tătărescu és a francia kormányelnök tanácskozása. Párisból jelentik: Daladier miniszterelnök tegnap hosszas tanácskozást folytatott Tătărescu román nagykövettel, aki után Surich jugszláv követ jelent meg a miniszterelnök előtt. A román és a jugszláv követek még Bonnet francia külügyminiszterrel tanácskoztak. Francia politikai körökben nagyfontosságot tulajdonítanak ezeknek a találkozásoknak.

— A kenti herceg új tisztsége. Londonból jelentik: Rendkívül fényes és ünnepélyes külsőségek között avatták fel a kenti herceget az egyesült brit szabadtörműves nagyvezér nagymesterévé. Az ünnepségen megjelent György király is, aki nagy beszédet mondott.

— Interpelláció egy román és magyaryelvű angol rádiószolgálatról. Londonból jelentik: Ifjabb Henderson Arthur csütörtökön interpellációt terjesztett be az alsóházba, megkérdve a kormányt, hogy haldandó-e hetenként egyszer rövid román magyar, szerb és csehszláv rádiószolgálatot beállítani.

— A térdszallagrendet kapta meg Londonban a jugszláv régens. Londonból jelentik: György király ma átnyújtotta Pál jugszláv régenshercegnek a térdszallagrend jelvényeit.

— A bolgár képviselőház elnök az angol királynál. Londonból jelentik: György angol király csütörtökön kihallgatáson fogadta Musanowot, a bolgár képviselőház elnökét.

— XII. PIUS PAPA KÖRLEVELE. Vatikán-városból jelentik: XII. Pius pápa körlevélben hozta a világ összes katolikusainak tudomására, hogy az „Urbi et Orbi“ rádió keresztül hallgaott áldásai érvényesek mindazok számára, akik a föld bármely sarkán meghallgatták.

— A nemzeti ünnepek és a felekezeti iskolák. Bucarestből jelentik: A nemzetnevelésügyi minisztérium felhívta az iskola-ellenőrző közegek figyelmét, hogy a felekezeti-elemi és magániskoláknál gyakorolt ellenőrzések alkalmával tudakolják meg, hogy miként ünnepek meg a nemzeti ünnepeket. A jövőben az iskolák az iskolakönyvekbe be kell vezessék a nemzeti ünnepek ünnepi műsorát.

— Olasz repülőgép katasztrófiája Rómából jelentik: Egy olasz katonai repülőgép lezuhant. A gépen ülő négy főnyi személyzet tagjai a bombavetőn keletkezett tűz következtében összeégtek.

— A német légügyi minisztérium cáfolja a német repülőgépek oroszországi látogatását. Berlinből jelentik: A német légügyi minisztérium a leghatározottabban cáfolja azt a hírt, hogy német repülőgépek utaztak volna Szovjetországba látogatásra. Hangoztatják azt is, hogy német gazdasági küldöttség sem tartózkodik szovjet területen és ilyenek kiküldésénem is tervezik.

### Angol ujoncok...

Azok az angol ujoncok, akiknek most kell bevonulniuk nagy meglepetéssel olvasták a hadügyminisztérium rendeletét, amely így szól: „A hadügyminisztérium felhívja a bevonuló ujoncok figyelmét, hogy a kiképző táborkban és a kaszányokban nincs hely sem autók vagy motorkerékpárok, de feleségük számára sem. Éppen ezért kérijük a bevonuló ujoncokat, hogy egyedül érkezzenek, feleségük és motoros járműveik nélkül...”

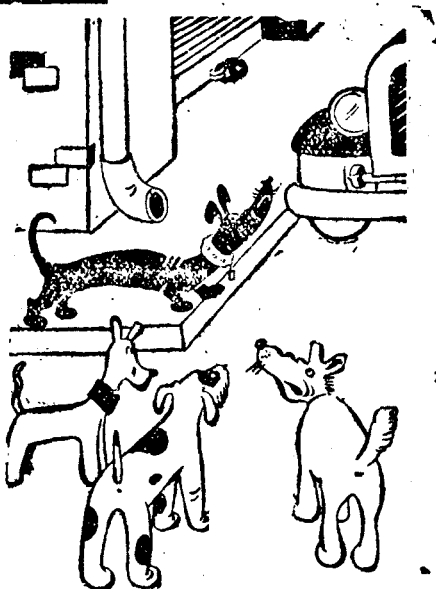
— Egy francia hadihajó pusztulása. Párisból jelentik: A lorienti kikötőben tegnap délután borzalmas hajószerencsétlenség történt. A haditengerészeti arzenálban most készült el a hadiflotta új teherhajója, amellyel tegnap végezték az első komoly megterhelési próbát. A hajó nem bírta el a megterhelést és hirtelen szilárdni kezdett. A fedélzetén tartózkodó matrózok és munkások a vízbe ugrottak és így sikerült megmenekülniük, de azok, akik a hajó belsejében voltak, a hajótesttel együtt elmerültek a tengerben. A lorienti haditengerészeti parancsnokság közlése szerint két matróz és két munkás tartózkodott a hajó belsejében, akik életüket veszítették.

— Lembergől Cernăuțiába érkezett egy vitorlázó repülőgép. Bucarestből jelentik: Zebuszky lengyel mérnök vitorlázó repülőgéppel Lembergől jövet hétfőn a cernăuți-i repülőterre érkezett. Zebuszky most azt tervezi, hogy motoros vontató géppel 500 méter magasra viteti fel magát és innen azután vitorlázó géppel megkíséreli egy, vagy több repülőszakaszban eljutni a báneasai repülőterre.

— Dr. J. KERÉKES RÓZSI BELGYÖGYÁSZ-SPFCIALISTA hazaérkezett. Rendel délelőtt 9—11-ig és délután 3—6-ig Str. Mocioni No. 34.

— Perversztől való félelmében felakasztotta magát egy aggyastván. Sztambról jelentik: Schmutzer György durgasztás színvonalú gazda tegnap házában felakasztotta magát és mire hozzátartozói felfedezték az öngyilkosságot, már halott volt. A 75 éves öregember perben állott az egyik vejével és azért dobta el magát az életét, mert félt, hogy a pert elveszíti és nagyösszegű kártérítést kell fizessen vejének.

### Karrier..!



— Tegnap a színpadon ugatott s ma már olyan magasra tartja az orrát, hogy észre sem vesz bennünket.

— Tűz pusztította el „Tűzfalvát“. Isiből jelentik: Nagy tűz pusztított Sar de Focuri lasimegyei községben. A tűz eddig még kiderítetlen okokból keletkezett és gyorsan terjedt el a faluban. A lasi-i tűzoltók és a környékbeli falvak lakói a haiba jutott falu segítségére siettek és a majdnem egészen lángban álló falu olfási munkálatai megfeszített erővel folynak. Érdekes, hogy a falu neve román nyelven tűz jelent.

— Megjelent a „Dacia“. Temestartomány új románnyelvű hivatalos napilapja. Temestartomány románnyelvű napilapja az elmúlt napon jelentékeny meggyarapodott. Romulus P. Rosu főszerkesztésében, az Astra-Bánateanu fémjelzésével frissen, szélesen és modern lendületű kiállításban jelent meg a „Dacia“ című napilap, amely a kormány intencióinak megfelelően lesz hivatalos tükröt adni a napi eseményekről a Temestartomány területén a román anyanyelvű lakosság számára. Az első szám vezércikkeit Romulus P. Rosu főszerkesztő és Evutianu Sabin, a bányási Astra elnöke, Temestartomány Szociális Szolgálatának igazgatója írták. A lap nyomdai előállítását a „Temeswarer Zeitung“ nyomdaüzemének felkészültsége dicséri.

— „Beugratók“ garázdálkodnak Temesváron. Az Aradi Közlöny temesvári tudósítója jelenti: A tegnapi nap folyamán a Magyar Népközösség bányászati elnöksége közleményt adott ki, melyben felhívja a magyar lakosság figyelmét arra, hogy az utóbbi időben „beugratók“ dolgoznak a városban, akik a hírszékeny embereket államellenes nyilatkozatokra bírják. A Népközösség bányászati elnöksége felszólítja tagjait, hogy ezeket a beugratókat azonnal adja át a rendőrségnek és ezzel egvidejűleg minden ilyen ügyet haladéktalanul hozza a bányászati központi iroda tudomására, mely már a Magyar Ház Rt. épületében a volt Magyar Párt hivatalos helyiségében megkezdi működését.

— Halálözletés. Özevgy Hirschfeld Márkusné 84 esztendőskorában csütörtök délután elhunyt. Temetése péntek délután 2 órakor lesz az ortodox zsidó-temető halottsházából.

— A Magyar Népközösség aradvárosi tagozatának megszervezésével kapcsolatban az egyes kerületek önállóan veszik ki részüket a munkából. Arad egyik legnagyobb kerületében, a Mosóczy-telepen július 22-én, szombat este 9 órakor a Katolikus Kör nagyereményt tart, amelyet az ottlakó népes magyarság, amelyen kijelölik azokat a személyeket, akik a kerület szervezési munkáját fogják irányítani és elvégezni. Erre az értekezletre a Mosóczy-telepen lakó magyar testvéreket tisztelettel meghívja a Magyar Népközösség aradvárosi tagozatának szervezőbizottsága.

— Nem is volt katona — és mint hadirokkant tiszt 8000 lejt nyugdíjat élvezett egy szélhámós. Chisinaú-ból jelentik: Névtelen feljelentés alapján a rendőrség vizsgálatot vezetett be és megállapította, hogy egy Constantin Babarin nevű egyén, aki orosz hadsergebeli hadirokkant-tisztnak adta ki magát és ezen a címen havonta 8000 lejt nyugdíjat élvezett, nem is volt katona, mert 1906-ban cséplőgép vágta le jobbkezének ujjait. Vagyoniára zárlatot rendeltek el és közokirathamisítás miatt eljárás indult meg Babarin ellen.

— Dr. Thau Ernő hazaérkezett.

— Akasztás lesz Kecskeméten. Kecskemétri jelentik: Pénteken reggel 7 órakor akasztják fel a kecskeméti fogház udvarán Leczi Józsefet, aki 1935 szeptemberében éjnek idején baltával agyonverte Mészáros Vendelét és elrabolta 100 pengőjét. A rablójelkép csak két év múlva fogták el és a kecskeméti törvényszék köztli általi halálra ítélte. Miután kegyelmet nem kapott, holnap végrehajtják rajta az ítéletet.

### Svájci utasszállító repülőgép tömegkatasztrófiája

Bernből jelentik: A Swiser svájci légitársaság Bécs és Zürich között közlekedő repülőgépe csütörtök délután 5 óra után a konstanzi repülőter közelében lezuhant. A repülőgép vezetője, rádiókezelője és négy utasa szörnyen halt. A repülőszerencsétlenségről részletek még nem érkeztek.

— RIGOLETTO FRÁKKBAN.. Rigából jelentik: Kemerli nyaralóhelyen a rigai Nemzeti Színház tagjai előadták a Rigolettot. A művészek frakkbán és modern ruhákban látszóttak.

— Borzalmas öngyilkosság Temesváron. Az Aradi Közlöny temesvári tudósítója jelenti: Borzalmas öngyilkosságot jelentett a csendőrség a temesvári ügyészségnek. Tintoin Mihail, 59 esztendőskor, secusglu-i gazdálkodó tegnap motorosvonat elé vetette magát, mely a szerencsétlen embert két darabra vágta. A vizsgáló megállapította, hogy az idős gazdálkodó, akinek felesége és három gyereke van, gyógyíthatatlan gomborhajban szenvedett és tettét valószínűleg elkérésében követte el.

— Ujjléptik Madridban a Jézus Szive-émlékoszlopot. Madridból jelentik: Madridban megkezdték a Jézus Szive-émlékoszlop ujjléptését. A hatalmas szoborművet a török uralom alatt tönkretették.

— Orvosok autókatasztrófiája. Párisból jelentik: Dr. Brădăsteanu Iasi-i orvos dr. Lucinescu Iasi-i főorvos társaságában autókirándulásra indult. A kocsi dr. Lucinescu vezette. Párisnál közelében az autó egy széli fának futott és felfordult. Dr. Lucinescu rögtön meghalt, dr. Brădăsteanu életveszélyes sérüléseket szenvedett.

— Még mindig garázdálkodnak a zsebtolvajok az aradi pályaudvaron. Kraft János, a brassói Kluger-féle cementgyár igazgatója bejelentette az aradi állomási rendőrségen, hogy meglopták. Valaki a vonatból történt leszállása közben kilopta zsebéből pénztárcáját, amelyben több fontos személyi okmánya volt. A zsebtolvaj kézrekerítésére megindult a vizsgálat.

# Józseffalváért...!

A Józseffalva tűzkárosult magyar testvéreink elpusztult házainak újlépítése érdekében megindult országos gyűjtőakció szívetmolegítően szép eredményel jár. Melyről részletesen legközelebb számolunk be. Legutóbb az alábbi nemesszívű adományokat luttatták hozzánk:

- Váraljai János — — — Lej 200.—
- Fekete Ferenc. Miskalca — — — Lej 100.—

A magyar áldozatkészség hozzánk luttatott további adományait továbbra is nyilvánosan nyugtázzuk az Aradi Közlöny hasábjain.

## Augusztus 4-én kezdődik az angol parlamenti szünet

London. (Rador.) Az angol fővárosban augusztus 4-én kezdődik meg a parlamenti szünet.

— Befelladt a Körösbe egy kisfiú. Csütörtök déli előtt távbeszélőn értesítették az aradi ügyvétséget, hogy az Arad megyében levő Pulzesti községben Blai Viorel hétesztendősfü furdés közben a Fehér Körösbe fulladt.

## „Hinke“ és „Mussemup“ Chaplin új filmjében

Párisból jelentik: A nársi „Vu“ című lap érdekes cikkben számolt be Charlie Chaplin új filmjeiről készült hírekről.

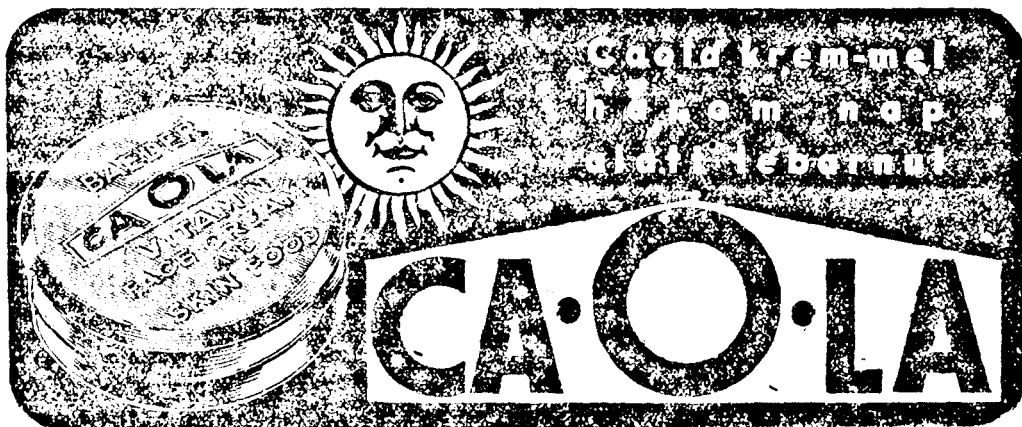
A film forgatóját az olasz és német diplomáták tiltakozása ellenére tíz nappal ezelőtt megkezdtek. A film végleges címe: „A nagy diktátor“. Hangos film lesz, de mint a Modern Időkben, itt is csak egyszer beszél a film tartama alatt és ismét halandzsát, még pedig az egyik élő diktátor stílusában. A világhírű komikus kétfős szerepet játszik. Ő lesz Hinke, Plo-mánia Fűhrerje és ugyanakkor egy kis zsidócska is, aki megszólalásig hasonlít a Vezérre. A kis zsidó és a Vezér összehasonlítását a szerepek cserélődnek. Amíg a kis zsidót az antiszemita tömeg ünnepli, addig a Vezért koncentrációs táborba zárják. Tekintve Chaplin haluszát ami összehasonlításra ad alkalmat, a németek tiltakoznak és fenyegetőznek. A film másik diktátorát Mussemup-nak hívják és ezért az olaszok is tiltakoznak. A fenyegetések hatás, alatt az elmúlt hét óta rendőrkordon védte a műtermet és oda csak az mehet be, aki Chaplin személyes engedélyével rendelkezik.

— **NŐI KALAPOKRÓL TARGYAL AZ AL-SÓHÁZ.** Londonból jelentik: Az utóbbi időben gyakran előfordult, hogy bírósági tárgyalásokról kiutasítottak nőket, mert kalap nélkül jelentek meg. Egységes gyakorlat azonban nem alakult ki ezen a dolgon. Most interpelláció formájában egy képviselő az Alsóház elé vitte az ügyet és felszólítja a belügyminisztert, nyilatkozzék: kalap nélkül megjelenhetnek-e nők a bíróság előtt, vagy sem.

**Póloskája van?** forduljon bizalommal Lovas lakástisztítóhoz, akinek 38 éves munkája igazolja annak 100 százalékos kiirtását. Str. Oituz 111.

— **Stefan Zweig: „Nyugtalan szív“.** Stefan Zweig új könyve társadalmi regény, egy karrierek és egy rakikus szerelemnek a története. Sorsok fölülnek föl a társadalom legalsó mélységéből és buknek alá; be- leg patológikusan alászínezett viszonylatok szövdődnek és ragadják ellenállhatatlan erővel romlásba az ér- zések viharától rángatott áldozatokat. A sors kegyéből és egyéni ügyességéből dominimok urává és előkelő név hordozójává ugrott úgynők és nyomorék lánya, ennek a hadnaggal való végzetes szerelme és a tra- gikus megoldás, mely elől a lelkiismeretétől kintott férfi a háboru forgatógába menekül, egyszerű jelen- tekben vonul fel előtünk a békebeli polgári és katonai világ és társadalom szines életének rajzával. Finom lélektan, meglátások, jellemzések, érdekes helyzetek és történesek ragadják magával az olvasót s az ese- mények gazdagsága, az egészek lázas levegője méltó keretet kap a kitűnő felépítésű regény-szerkezetben és a csillogó megírásban, amelynek Stefan Zweig vil- ághírű mestere, Stefan Zweig: „Nyugtalan szív“ című műve az Athenaum nagyregény sorozatában jelent meg. (Pld. Zilahy Lajos: A földönfutó város 178.— lej. Zilahy Lajos: A fegyverek visszazénekn 178.— lej. El- mer Rice: New-York regénye 238.— lej. Molnár Fe- renc: Őszi utazás 178.— lej stb. stb. Legközelebb meg- jelenő kötet: Passuth László: Esőisten siratja Mexikót 178.— lej). Stefan Zweig: „Nyugtalan szív“ a világhír- ű szerző legújabb munkája, 350 lap egészvászonkötés- ben 178.— lej minden könyvkereskedésben, vagy Le- pagénál, Kolozsvár. Kérje az Athenaeum-uidonságok teljes jegyzékét.

- INSPEKCIÓS GYÓGYSZERTÁRAK:**
- ANGEL gyógyyszerész, Piața Catedralei 16 (Tel.: 15—30.)
  - OMESCU gyógyszertár, Bulev. Reg. Maria 16 (Tel.: 14—80.)
  - KESZTENBAUM gyógyszertár, Strada Mărăsesti 68. (Tel.: 14—70.)



## Rendelet a nemzeti ünnepeken tartandó istentiszteletekről

Bucuresti, julius 19. A kultuszminisztérium sajtó utján való közlés végett megküldte az ösz- ses prefekturáknak a Hivatalos Lap folyó évi 157. számában julius 11-én közölt 1467. számú minisztertanácsi naplót.

A minisztertanács az 1939. év május hó 17-én megtartott ülésén, tekintetbe véve a miniszterta- nács 1938. október 13-iki 2574. számú és az 1939. február 24-iki 669. számú minisztertanácsi nap- lót, valamint a kultuszminisztérium általános rendelkezéseit tartalmazó törvény 18. szakaszát, elrendeli:

I. szakasz. Az öszses egyházak celebráljanak istentiszteleteket a nemzeti ünnepek és az uralkodócsalád ünnepeinek alkalmából. Az istentisz- teletek órarendjét a megye prefektusa határozza meg.

II. szakasz. Kivéve azokat az eseteket, amik- or törvény, vagy különleges szabályzatok, ren- delkezők nem határozzák meg a nemzeti ünne- pek és az uralkodócsalád ünnepe alkalmával tar- tott istentiszteleteken való testületi részvételt, az államhatóságok megyei, vagy községi vezetői, va- lamint a helyőrség legnagyobb egységének pa- rancsnoka vesznek részt a helyi orthodox tem- plomban tartandó istentiszteleten. Ha valamely helységben görögkatolikus templom is van, az ál- lamhatóság megyei, vagy községi helyettesei, va- lamint a helyőrség legnagyobb katonai egysége- nek parancsnoka vesznek részt az itt tartandó

istentiszteleteken. A más egyházak templomaiban és imaházaiban a megyei, vagy községi hatósá- gok vezetőinek kiküldöttei jelennek meg. A lehe- tőség szerint ezek a kiküldöttek az istentiszteletet tartó egyházakhoz tartozzanak.

III. szakasz. Ha az ünnepeken katonai egység is részt vesz, ez az orthodox templomban tartandó istentiszteleten kell, hogy megjelenjen. A katonai egység részt kell, hogy vegyen a gö- rögkatolikus egyház bázisfalvai, kolozsvári, nagyvárad, lugosi és nagybányai püspöki kated- ráisaiban tartandó istentiszteletén. A katonai elő- képzősök egyházaik templomaiban, vagy ima- házaiban tartandó istentiszteleten vesznek részt.

IV. szakasz. Az állami vagy felekezeti iskolák növendékei szintén az egyházaik templomaiban, vagy imaházaiban tartandó istentiszteleten vesz- nek részt.

V. szakasz. A rendelkezések végrehajtására a kultuszminiszter, a belügyminiszter, a nemzet- védelmi miniszter, a légügyi és tengerészetiügy miniszter és a nemzetnevelésügyi miniszter ille- tések.

VI. szakasz. Az előbbi minisztertanácsi nap- ló rendelkezései érvénytelenek.

Az itt közölt minisztertanácsi naplót Armand Calinescu miniszterelnök, valamint Zigre, Cor- nateanu, Marinescu tábornok, Ghelmegeanu, Ia- mandu, P. Andrei, Teodorescu tábornok és Vic- tor Slavescu miniszterek irták alá.

### Halálgépek árnyékában

## önfeledt mámorban táncolta át Páris július 14-ét

Páris. 1789. julius 14-én Páris népe megroha- mozta a Bastillet, s ezzel elindult a szabadság ut- ján. Most, hogy épen 150. születésnapját iltte ez a nevezetes dátum, Páris népe minden eddiginél is jobban felkészült a nagy napra. Különbösen is 1919. óta most először fordult elő, hogy

**ezen az ünnepen a Champs Elysées-n a brit impérium bombavetőrepülőgépei és csapat- testei is megjelentek.**

**A saajnaparti főváros néne egész éjszaka nem aludt.**

A délelőtti diszparadé szenzációéhes közönsé- ge már röviddel éjjeli után elkezdte a Champs Elysées megszállását. Hajnal felé már itt volt Pá- ris éjjeli életének, közvetlenül a bárókból, mulla- tókból idejött estélyiruhás, drága ékszeres, frak- kos, kipirult közönsége s mire reggel nyolcat ütött az óra, a tükrös teleszkópokkal, vajaskeny- rekkel, létrákkal, százfélé, „belógásra“ alkalmas igazolvánnyal, sőt tartalékgallérral felszerelt mil- iós közkönség között azt a bizonyos gombostűt sem lehetett volna már elhelyezni. Itt szorongott mindenki. Az elegáns Étoile közönsége ugyanugy, mint a Montparnasse oly jól ismert figurái, a Bois arisztokratái és Billancourt munkásai. Itt állott, a nagy tömegtől alig elkerítve, biborvörös náho- lyában az utánozhatatlan elegánciájú, karcu francia elnök. Ott állt Mulav Mohammed marok- kói szultán, az annami császár, Hore Belisha an- gol hadügyminiszter, Gamelin tábornok, a brit- francia katonaság jövőbeli közös főnöke, Dala- diér miniszterelnök, Sir Dudley Pound angol ten- gerészeti első lord és Sir Cyril Newall brit lé- gügyi főnök, valamint az egész francia kabinet tár- saságában. Ott állt Lebrun cilinderesen, derűs szemével, ugy mint azok az államfők kik már mosolyukkal is kormányozni tudják népüket.

Nézem ezt a képet és a szemem elé táruló fe- lejtethetlen látványt. Ime: máris itt vannak, itt suhanak el zárt rajban az egyesült francia s an- gol hadirepülőgépek.

**Több mint 400 könnyű és nehéz repülőgép vet hosszú árnyékot a földre.**

Alacsonyban, félelmetesen zúgnak tova a tri- bünök felett. De még ennek a 400 repülőgépnek fülsiketítő zúgásán is keresztül tör a megma- o- sodott tömeg üdvrivalgása, Forró kiáltások hang- zanak el és nagyon ismert jelszavak száguldanak végig a diadalmas táboron. Csak a filmszerűen pergő újabb és újabb szines képek tudják a szá- ezrek figyelmét más irányba terelni.

S azután megremegnek a Champs Elysées nyolcemeletes palotái. Zárt sorokban, félelmete- sen törnek tova az óriás-ágyuk, légezhárítók.

**350 páncélsocs és őrlástand.**

S aznap éjjel az 50 éves Eiffel-torony élő tűz varázsa változott. Páris szívéből, büszkének és karcu, körülötte sistörgő, röpökő, sziporkázó, káprázatos rakéták fényében tört a magasba a magyar származású Eiffel mérnök halhatatlan műve. Távol minden politikától, egyedül a gé- niuszt hirdette, mintegy tűzből kinyuló, óriási figyelemterető ujj állott ott az Eiffel tiszteletpa- rancsolóan. Lent pedig lábainál, egy ujjongó met ropolis iltte örömmünetét. Szines lámpionok, va- kító fényszórók és sápadtfényű gázlángok riasz- tották el az árnyakat. Páris népe táncolt. Az uc- cák, 150 év hagvományához hűen, táncoló, ének- lő emberekkel teltek meg. Ezen az éjszakán szá- bad a csók. Az uccán bárki, bárkit megcsókolhat, s halk sikolyok keverednek a dobok ütemes per- gésével, a kürtök zengésével, a hegedők meló- diáival. Pajzán párisi nők, most elemetekben vagytok. Az ivóházakban aközám folyik a bor, egy arc sem marad pir nélkül. Hullámvasutak ro- hannak égne, földnek. Ringlispilek forognak, hin- ták lendülnek, a kugligolyók keményen pattan- nak, bohócpankák csörögnek. A lacikonyhák ne- héz szaga, a finom női parfümmel keveredik. Szimoking a bakaunifomis mellett dekoltált es- télyi ruha, kis kék kötény mellett. Furcsa, má- moros, gondülő, szerelmes éjszaka. Páris 1939. julius 14.

Olcso árban rendbe hozza cserépkályháját és takaréktűzhelyét felelősség mel'ett **CERAMICA** kályhás-cég Bdul Regina Maria 9.

# SPORT KOZLONY

## Augusztus 27-én kezdődik meg a nemzeti bajnokság őszi fordulója

### A mérkőzések valószínű időpontjai

Bucuresti. A közeli napokban a nemzeti bajnoki bizottság illetékesei összeállítják az A) liga őszi műsorát. A programnak az összeállítása igen sok nehézségbe ütközik, tekintettel arra, hogy öt bucarestii csapat szerepel az A) divízióban és így valószínűleg sok mérkőzés kerül majd hétköznapon lejátszásra.

Tehtetttel arra, hogy az őszi idény folyamán több válogatott mérkőzést bonyolítanak le az idény meglehetősen zsúfolt, a bajnokság őszi fordulóját augusztus 27-én legkésőbb meg kell kezdeni. Jugoszlávia, Lengyelország, Magyarország, Anglia és Belgium (esetleg Írország) ellen játszik a román válogatott csapat és az őszi időpont-tervezet a bajnokságot illetően a következő:

- Augusztus 27: A nemzeti bajnokság első fordulója.
- Szeptember 3: Románia—Jugoszlávia Belgrádban (?)
- Szeptember 10: A nemzeti bajnokság második fordulója.
- Szeptember 17: A nemzeti bajnokság harmadik fordulója.

## A vasárnapi jubileumi torna döntőjének csapatai

Sportkörökben nagy érdeklődés nyilvánul meg az AAC (CAA) jubileumi labdarúgó tornájának döntője iránt, amely valóban érdekes és izgalmas küzdelmet ígér és már csak azért is nagy érdeklődésre tarthat számot, mert utána néhány hétig pihenőre térnek a csapatok. Természetesen úgy a Gloria, mint az atléták a legjobb együttessüket állítják ki a döntő mérkőzésre és pedig valószínűleg a következőképpen:

**GLORIA:** Thejmer — Banescu, Volentir — Régnér, Varjassy, Siclovan — Igna, Luca, Fritz, Henegar, Mercea.

**AAC (CAA):** Thaler — Gábor, Kossik — Linguran, Zoller, Kuluncsics — Nikoljin, Mladin, Miklósi, Popa, Prokopetz.

## Megnagyobbítják az érdeklődést a Román Kupamérkőzések iránt

Bucuresti. Az 1938—39. évi kupaküzdelmek siralmas anyagi eredménnyel jártak. Nemcsak az első forduló mérkőzései végződtek anyagi veszteséggel, hanem még a Sp. Studentesc—AMTE (AMEFA) elődöntő is anyagi veszteséget hozott. Az érdekelt szövetségi körökben most azzal a gondolattal foglalkoznak, hogy megnövelik a kupamérkőzések iránti érdeklődést és általában nagyobb fontosságot tulajdonítanak a Román Kupának. Az FRFA állítólag tervbe vette, hogy ezen felül a teljes anyagi veszteségeket megtéríti és kártalanítja az egyesületeket, amelyek ilyenformán már nem fognak húzódnói, hogy a kupaküzdelmekben résztvegyenek.

A beiratkozások már július 20-án megkezdődtek és természetesen az A) és B) ligás csapatok hivatalból beiratkoztaknak tekinthetők. Az 1939—40. évi kupaküzdelmeket olvanformán akarják befejezni, hogy 1940. husvét első napján bonyolítják le az elődöntőt, husvét harmadnapján pedig a döntő mérkőzést. Mértékadó körökben biztosra veszik, hogy idén minden eddiginél több csapat jelentkezik a kupaküzdelmekre. Az első kupafordulót egyébként augusztus 20-án bonyolítják le.

O „Visszavonhatatlan a kilépésünk a Victoriából” — írják a kilépett játékosok. Egyik fővárosi sportlaphoz levél érkezett több kolozsvári játékos aláírásával, amelyben a Victoria volt játékosai jelzik, hogy egyesületükkel való kilépésük visszavonhatatlan. A levelet Felecan I., Muntean I. és II., Sepsí, Nistor, Cociuban I. és II. írták alá.

O Az aradi Transilvania sportegylet megalakította lakozakosztályát. Sor került már az ujonnan megszervezett szakosztály tisztikarának a megválasztására is, mely a következő: Elnök: Pascu Gheorghe, al-elnök: Fürbacher János, titkár: Filimon Ion, csapatkapitány: Nicoară Lazar, pénztárnok: Peia Iosif, elnökök: Batovics József és Nemzóczi József.

Szeptember 24: Románia—Lengyelország Bucurestiben.

Október 1: A nemzeti bajnokság negyedik fordulója.

Október 8: A nemzeti bajnokság ötödik fordulója.

Október 15: A nemzeti bajnokság hatodik fordulója.

Október 22: Románia—Magyarország Bucurestiben.

Október 29: A nemzeti bajnokság hetedik fordulója.

November 5: A nemzeti bajnokság nyolcadik fordulója.

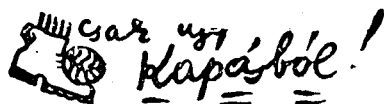
November 12: A nemzeti bajnokság kilencedik fordulója.

November 19: A nemzeti bajnokság tizedik fordulója.

November 26: A nemzeti bajnokság tizenegyedik fordulója.

December 6: Románia—Anglia Londonban.

December 10: Románia—Belgium Brüsszelben (vagy Írország).



Az FC Craiova, amely a Craiu Iovan és a Rovine Grivita egyesüléséből jött létre, a B-liga egyik legerősebb együttese lesz. Minden egyes helyre két három kilós játékoskal is fog rendelkezni a csapat és az együttessel edzője Walter Iános, a Craiu Iovan volt edzője lesz, akit mint játékosként is használni fognak.

A KK-döntő két magyar résztvevője már elvonult rejtek helyére. Így az Újpest mint Ferencváros rendkívül kemény előkészületeket folytat a KK-döntőre és pihenéssel készülnek a vasárnapi mérkőzésre.

A budapesti Hungária, amely néhány nappal ezelőtt érkezett visszat német-svéd utjáról, rövid szabadságot engedélyezett játékosainak. Augusztus 2-án az Elektromos rendezésében először a Stadionban játszik a Hungária, utána pedig pár mérkőzésből álló lengyel portyára megy.

A szovjet orosz bajnokságot a Dynamo együttesét a bucaresti-i Venus a szövetség után meghívta több mérkőzés lebonyolítására. Az orosz csapat vendégszereplésére valószínűleg még az idénykezdet előtt sor kerül.

O Uj uszó-csucesteljesítményeket értek el a marosvásárhelyi uszók Bucurestiben. Bucurestiben tegnap nagyszabású uszóversenyt bonyolítottak le, amelyen Marosvásárhely legjobbjai is résztvettek. A versenyszámok legtöbbit a marosvásárhelyiek nyerték és két számban új csucesteljesítményt állítottak fel. Így a 10x50 méteres váltóban 5 p. 13.4 mp.-es idővel usztak rekordot a marosvásárhelyi uszók, a 100 méteres melluszásban pedig Békés győzött 1 p. 17.2 mp.-es csucesteljesítménnyel.

## SLÁNIC-MOLDOVA GYÓGYFÜRDŐ

Máj-, epo-, gyomor-, bébetelegségek, sárgaság, cukorbetegség, asztma és légzőszervi betegségek ellen. Kitűnő hegyi, enyhe klíma, 540 méter magasságban, bükk-, gyertyán- és fenyőerdőben. Pisztránghalászat, tenisz, katonazene, bár és tánc, jazz. Polgári lakások és ellátás van a városban.

Kitűnő szobák a legszebb helyen, gyönyörű kilátással a parkra és a hegyekre, a virágos hágyoldalon.

## FELFEDEZTÉK

### A TENGERI BETEGSÉG ELLENSZERÉT

A régi szólás-mondás: tengerre magyar, kissé elvesztette aktualitását. Tengeri utra inkább azok kényszerülnek ugyebár, akiket efféle buzdítás a multban békén hagyott. Erkeznek is levelek a tengerjáró utasoktól, hogy sok egyéb mellett a tengeri betegség sem kíméli őket. Aki pedig átesett valaha ilyesmin, tudja, milyen kétségbeejtő rosszullét az ilyesmi. Tengeren valaha járt emberek különben kétféle van: az egyik bevallja, a másik tagadja, hogy megkapta a tengeri betegséget.

Érthető, ha szerfölött nagy érdeklődés kíséri a hírt, hogy már megint kitalálták, mert már néhányszor „felfedezték” a tengeri betegség ellenszerét.

H. Holck nebraskai orvos ajánlotta most H. Ekerfors hajóorvosnak, hogy próbálja ki tengeribetegeken a fenil-izpropilamint. E szert különböző védett nevek alatt hozzák már is forgalomba egyes államok. Ekerfors a svéd-amerikai vonalon a benzedrin adta tengeribetegnek, tabletta alakjában, 116 beteg közül 101-nek használt az új szer. Különösen a szédüléssel járó tengeribetegség ellen vált be a benzedrin, míg a hányás ellen nem mindig hat.

Összehasonlítva a szert a régóta használt belladonnával, arra az eredményre jutottak, hogy azokban az esetekben, ahol hányás az uralkodó tünet, a benzedrin hatása egyenlő a belladonnáéval, míg főleg szédüléssel járó betegségnél a benzedrin lényegesen fölülmulja a belladonnát hatás tekintetében.

Az Aquitanián is megpróbálták most alkalmazni az új gyógyszert. A vélemény szerint belladonnával együtt adva lehet legjobban segíteni a tengeri betegeken.

## A megfulladás veszedelem fenyeget 1200 belga bánya-munkást

Liege. A limbourgi bányában súlyos következményekkel járható műszaki szerencsétlenség történt. Azt a kábelt, amely a bányában működő elektromos kábel összekötő a központtal, tűz elpusztította, úgyhogy a bányában elektromos áram nélkül maradt. Ennek következtében a bányában tartózkodó 1200 munkást sem lehetett felszínre szállítani. A legújabbban érkezett hírek szerint a bányában lévő levegő egyre fogy, úgy hogy a munkásokat a megfulladás veszedelem fenyegeti. A hányavezetőség nagy erőfeszítéseket tesz, hogy a tárnákban rokkant munkásokat oxigénnel és vízzel elláthassa.



## Sportvonat Budapestre

### Utlevél nélkül,

csak egy személyazonossági igazolvánnyal. Aradról indul augusztus 10-én. Budapestre visszaindul aug. 16-án.

### Az utazás ára Lei 1800

személyenként oda-vissza, számozott 3-ik osztályu vagonokban.

A budapesti szálloda és kirándulások költsége leiben fizethető.

Beiratkozási határidő: 1939. aug. 2-ig.

Beiratkozások a

## WAGONS-LITS/COOK

menetjegyirodában ARAD, Minorita-palota.



## Nyaraló előfizetőink

nyári címére a belföldön bárhová portófelszámítása nélkül küldjük az

**ARADI KÖZLÖNY**-t

Elutazása előtt közölje kiadóhivatásunkkal:

hol tölti a nyarat, hová küldjük utána az ARADI KÖZLÖNYT

### Elloptak Budapestén

## egy félmillió lei értékű arany cigaretta-tárcát

**Budapestről jelentik:** Tegnap gróf Széchenyi Zsigmond földbirtokos Istenhegyi-uti vilájába megjelent délután egy ismeretlen férfi.

— A gróf urhoz rendelték — mondotta a jólöltözött férfi — azt az utasítást kaptam, váriam meg a méltóságos urat, amennyiben nem tartózkodik idehaza.

A személyzet nem tudott arról, hogy Széchenyi Zsigmond gróf látogatót vár, de olyan határozott fellépése volt az ismeretlen férfinak, hogy udvariasan helyet kínálták meg a villa halljában. Pár percig volt csak magányosan ebben a szobában az ismeretlen látogató, aki ezt a rövid időt felhasználva, besurrant a villa többi szobáiba, ahonnan, — mint az később eltávozása után kiderült — a gróf két nagyon értékes arany cigarettatárcáját és más ékszereit ellopta.

Gróf Széchenyi Zsigmond a lopás felfedezése után megjelent a főkapitányságon és bejelentette kárát. Elmondotta, hogy egyik arany tárcsa kétszázhetven gramm súlyú volt, nincs nyitószerkezete, csak titkos nyomásra nyílik. Ennek a cigarettatárcának a belső felébe egy arany karikagyűrű briliánszal van bedolgozva a másik oldalán pedig „1936. V. 1. és 1937. VI. 2.“ dátumok, továbbá két angol nyelven írt mondat van bevésve. Értéke tízezer pengő.

A másik ellopott arany cigarettatárcsa is körülbelül 230 gramm súlyú. Ennek a recés arany tárcának gombnyitóra zárlékából készült, a tetelén ötágú korona és diszes N. M. monogram van. Az aranytárcsa belső oldalán ez a bevésés olvasható: „Azért, ami elmaradt“. Ezenkívül egyéb szöveget is belevésnek az aranytárcsa belső részébe.

Széchenyi Zsigmond gróf egyúttal bejelentette a rendőrségen azt is, hogy ezer pengő jutalmat ad a nyomravezetőnek, ha a két drága aranytárcsa megkerül.

Nem érdektelen, hogy az első aranytárcsa egyike a pesti legerdekesebb ékszereknek, mert az angol udvarból ered.

Jellemző a felbecsülésre, hogy leiben félmilliót érnek és újabb jelentés szerint csak mint tört aranyat tudják értékesíteni, különben nyomban ráismer minden ékszerész.

A legjobb édesanyánk, nagymama, nagynéni, anyós,

## özv. Megyeri Jánosné

szül. D. Szabó Sára

Akit mindenki szeretett, aki csak ismerte, életének 89 éves korában, hosszas szenvedés után Nagyszalontán elhunyt.

Temetése 21-én, d. u. 4 órakor lesz a nagyszalontai Take Ionescu 31. számú gyászházban. A református templomban tartandó szertartás után helyezzük örök nyugalomra.

Felejtethetlen emlékéit szeretettel őrizzük!

Megyeri Ferenc festőmester, Megyeri Imre gyermekei, Megyeri Ferencné, szül. Russbach Julianna, Megyeri Imréné, szül. Domján Julianna menyei, Megyeri János és neje, Megyeri Sára, Gera József, Megyeri Panni, unokái és nagyszámú rokonság.

# KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

## Nem vásárolhatnak a termelőktől új-buzát a közvetítő-kereskedők?

Bucuresti. Julius 17-ével megkezdődött az egész országban az új buzaértékesítési törvény gyakorlati alkalmazása. Ennek megfelelően minden vármegyében megalakulnak a megyei buzaértékesítési hivatalok, amelyeknek kötelessége az új buzára szóló adás-vételi megállapodások jóváhagyása s egyben annak ellenőrzése, hogy a buzaértékesítési törvény és a kormány óhajításainak szellemében történik.

Az új buzaértékesítési törvény az óbuzára nem terjed ki s így a termelő és vásárló között létrejövő eladásokat csak az új buzánál kell a megyei hivatal tudomására adni. Ez a hivatal a vásárlásokról írásbeli igazolást állít ki, amely egy-

ben annak bizonyosságául szolgál, hogy a termelő megkapta a buzáért a törvényes, hivatalos árat. A megyei hivatalok gondoskodni kötelesek arról is, hogy az újbuzára történt elővételi megállapodásokat a felek ne tartsák be, amennyiben ezáltal a termelő hátrányosabb helyzetbe kerül.

A földművelésügyi minisztérium szigorú utasítást adott ki arra nézve, hogy a megyei hivatalok a közvetítő kereskedőknek az újbuza értékesítésébe való bekapcsolódását minden eszközzel akadályozzák meg. Ezeket a kereskedőket a kormány kártékony elemnek minősíti, akik a gazdák hőrien élésköndnek. Azt sem fogják megengedni, hogy maguk a termelők vásároljanak más termelőktől gabonát.

## Miképpen működik majd a külföldi kereskedelmi képviselőket ellenőrző minisztériumi szolgálat?

**Bucurestiből jelentik:** Amint már megirtuk, miniszteri rendelet jelent meg, amelynek értelmében a külföldi cégek romániai képviselőinek rendszabályozására illetve a kérdés teljes rendezésére külön szolgálatot létesítenek, amely a nemzetgazdasági minisztérium mellett működik majd. Bucuresti-i lapjelentések szerint most már a közeli napokban nyilvánosságra kerül, hogy milyen irányelvek szerint működik ez a szolgálat. Elsősorban azt kívánják majd tisztázni: milyen külföldi képviselőket ellenőrzése tartozik az újonnan szervezendő szolgálat hatáskörébe. Kereskedelmi körökben az a vélemény alakult ki, hogy megkülönböztetést kell tenni azon kereskedők között, akik az ország területén az ügyfelektől rendeléseket gyűjtöttek össze, amit a külföldi céghez továbbítanak, hogy ez — ha megfelelőnek tartja — leszállítsa az árut, illetve azon kereskedők között, akik a külföldi termelők és az országban levő vásárló közönség között tartanak fenn összeköttetést. Ezen utóbbiak nem rendelés-gyűjtés útján bonyolítják le külföldi forgalmukat, hanem maguk állanak vásárló-viszonyban a külföldi cégekkel.

Mindenestere a cél nem az, hogy az új ellenőrzőszolgálat beleavatkozzék a képviselőket tulajdonképpen ügykezelésébe, nem foglalkozik személyzetükkel és ezt a kérdést kizárólag a nemzeti munka védelméről szóló törvényt végrehajtó bizottság hatáskörébe utalja. Az ellenőrzés célja kizárólag a képviselőket korrekt működésének felülvizsgálata és ellenőrzése, különös tekintettel a vállalt kötelezettségek teljesítésére.

**— KIÉLÖLTÉK A ROMÁN—MAGYAR TÁRGYALÁSOKRA A ROMÁN KÜLDÖTTSEG TAGJAIT.** Bucurestiből jelentik: A Sinaiban július 27-én megkezdődő román—magyar tárgyalásokra kielölték a román küldöttséget. A küldöttség tagjai: G. Caramfil, a külügyminisztérium gazdasági igazgatója, St. Mitescu, V. Dimitriuc, a Nemzeti Bank képviselője, P. Porumbelu, a Nemzeti Bank előadója, I. Matasaru, a budapesti román követség gazdasági tanácsosa s a megbeszéléseken részt vesz Dumitrescu mérnök, az UGIR képviselőjében.

**— Aradi cég végzi a helytartóság új palotájának üveg munkálatait.** Az Aradi Közlöny temesvári tudóstója jelenti: Megírta az Aradi Közlöny, hogy a temesi helytartóság irodái részére a királyi helytartó elhatározta, hogy új palotát emel. A palota építéséhez nyilvános árlejtést rendelt el Marta Alexandru dr., mely kielégítőnek bizonyult. Némely iparágakban azonban szükséges volt új nyilvános árlejtés kitűzése, mely tegnap történt meg. Az árlejtési munkálatakat a királyi helytartó távollétében dr. Ciupe Gheorghe vezértitkár vezetésével bizottság vizsgálta felül. Ennek alapján az árlejtést kielégítőnek találták. Az ajánlatokat most eljuttatta a helytartóság dr. Marta Alexandru helytartónak aki azokat felülvizsgálja és ha azokat helyben hagyja, úgy tíz napon belül már meg is indul az új palota építése. A pályázó cégek nagyjából temesváriak voltak. Érdekes, hogy pályázott Aradról a Tulbure Joachim-cég is, aki az üveg munkálatok elvégzésére adott be ajánlatot 294.485 lei erejéig. A bizottság az ajánlatot megfelelőnek találta és így a temesi helytartóság palotájának üveg munkálataira aradi cég nyert megbízást.

**— Árlejtések az aradi városházán:** Augustus elsején több pályázat versenytárgyalását bonyolították le a városi közigazgatás gazdasági igazgatóságán. Reggel kilenc órakor került sorra a Felsőtemetőben építendő halottasház és ravatalozó helyiségek építésének ügye. 2.700.000 leles költségelőiránvzattal. Fél tíz órakor az Uccai fényképezés kizárólagosági jogának pályázata ügyében bontják fel az ajánlatokat, tíz órakor pedig a 45-ös számú aradi tehérgépkocsi javítási munkálatait adják ki 15.000 lei értékben. Fél tizenegy órakor bonyolították le a Maros-töltés szigetelésére kiírt pályázat versenytárgyalását amelynek előirányzata 685.000 lei. Ugyancsak jelentős közmunka kerül kiadásra tizenegy órakor: ekkor dől el, hogy ki kapja meg a Căpitan Iganat-ucca kövezési munkálatait, 474.278 lei értékben. Fél tizenkét órakor nyilvános árlejtésen árúhabosájtának hat darab, a város tulajdonát képező földdarabot, végül tizenkét órakor, pedig huszonnégy darab, a városok számára szükséges jegylvukasztó szállítására kell ajánlatot tennie az érdeklődőknek. Eredménytelenség esetén a versenytárgyalásokat augusztus tizenhatodikán megismétlik.

**— MEGKÖNNYÍTIK AZ ORSZÁGUTI ÉS VIZISZALLITMÁNYOZÁST.** Bucurestiből jelentik: A legújabb szállítási és gazdasági bizottság ülésezett Caramfil mérnök, volt miniszter elnöklétével részletesen megvitatott a napirendi kérdéseket, különös tekintettel az országuti és vízi szállítmányozás megkönnyítésére. A bizottság számos, erre vonatkozó előterjesztést tárgyalta le.

### Eseménytelen a bucaresti-i tőzsde

A bucaresti-i tőzsde irányzata lanyha, a piac eseménytelen. Csakélyszerűen kötés jött létre, napl. árfolyamon, jelentéktelen eltéréssel az előző napi árszínvonalhoz viszonyítva.

**— Bucuresti-i és vidéki üzletek és vállalati iródk munkarendje.** A Monitorul Oficial július tizenhétedikéi számában megjelent az a miniszteri rendelet, amely a következő városok számára megállapítja az üzletek, pénzügyintézetek és egyéb vállalatok munkarendjét: Bucuresti, Marosvásárhely, Beszterce, Lugos, Dés, Nagyszében, Nagyszalonta és Temesvár, valamint ARAD és Harghady megyék üzleteinek vonatkozásában.

**— A csomagolások forgalmi adója.** A pénzügyminisztérium nemrégiben úgy intézkedett, hogy azok a gyárak, amelyeknek külön osztályuk van kartondobozok és más csomagolási tárgyak számára, amikor ezeket a csomagolási cikkeket az illető osztályból kiviszik, meg kell utánuk fizessék a forgalmiadót. A gyárparosok szövetsége arra kérte a pénzügyminisztériumot, tekintsen el a csomagolási anyagok külön megadóztatásától, mivel ezeket egyrészt nem lehet közbűs termékeknek minősíteni, másrészt a csomagolás értéke bele van számítva a számlába s így a csomagolás után is megfizetik a forgalmi adót. A pénzügyminisztérium arról értesítette a gyárparosok szövetségét, hogy a csomagolások általános adómentességét nem engedélyezheti, de minden ilyen ügyet esetről-esetre fog kivizsgálni s indokolt esetekben a forgalmi adó alól felmentést ad.

## Előadás Romániáról

### a svájci nemzeti kiállításon

Zürich. (Rador.) A svájci nemzeti kiállítás keretében Werner Kunding tanár tegnap este rádióelőadást tartott Romániáról. Werner Kunding tanár részletesen ismertette Románia gazdaságát; a mezőgazdasági termékekhez elért gazdagságát; a petróleum és arany gazdagságát és rávilágított arra a gyors fejlődésre, mely révén az ország rövid idő alatt Európa egyik jelentős tényezőjévé vált. Az előadó Románia részére fényes jövőt jósolt, amely elsősorban Őfelsége, II. Carol király energikus, bölcs és megértő uralkodásának tudható be.

## Havi kimutatásokat készítenek a kereskedők és iparosok által vásárolt összes árukról

Amint napokkal ezelőtt közöltük, a pénzügyminisztériumban igen fontos értekezletet tartottak, melyen a közvetett adók fokozottabb ellenőrzésének kérdését vitatták meg. Ujabb jelentések szerint ezen az értekezleten a következő határozatokat hozták:

Augusztus elsejéig kimutatást készítenek mindazokról a vállalatokról, amelyek forgalmi adót fizetnek, míg a forgalmi adó alá nem eső iparvállalatok külön kimutatásba kerülnek. Az összeírás részben az iparkamarától beszerzett, részben pedig az egyenes adókönyvek-

ből megállapítható adatok alapján történik. Egymásról a kereskedők és iparosok által vásárolt összes árukról kiállított számlákról kimutatást készítenek. Ezt a kimutatást havonként kell felterjeszteni a pénzügyminisztérium forgalmi adó osztályához, ahol az ellenőrzést gyakorolni fogják. A táblázatokat a pénzügyvizsgálóságok terjesztik fel abban az esetben, ha a számlákat az e célra előírt különleges könyvekben elkönyvelték, illetve a termelő vállalat megfizette a forgalmi adót.

Az új ellenőrzési rendszer részleteit még nem ismerjük.

**= Erdélyi gyümölcsstermelők gyűlése.** Az Erdélyi Magyar Gazdasági Egylet gyümölcsészeti szakosztálya f. hó 11-én Kolozsvárt gyűlést tartott, amelyen Korponay Kornél szakosztályi elnöke alatt Török Bálint EMGE igazgató számolt be a szakosztálynak a gyümölcsstermelés terén kifejtett eddigi munkásságáról és jövőbeli munkatervéről. A jelentés szerint a szakosztály kedvezményes árak és feltételek mellett látta el a tagok gyümölcsfacsemete szükségletét. Nagyobb mennyiségű gyümölcsfacsemetét osztott ki díjlanul a szakosztály Korponay Kornél adományából a felkészülést azzal a feltétellel, hogy azokat az EGE gazdasági tanfolyamai alkalmával bemutatás céljára rendelkezésére bocsássák. Örömmel vette tudomásul a szakosztály, hogy Török Bálint tollából népies modorban megírva egy képekkel gazdagon díszített könyv jelent meg a gyümölcsfák kártevőiről, mely 10 leierért áll az érdeklőt gyümölcsstermelők rendelkezésére. Behatóan megvitatta a szakosztály az idei gyümölcsstermelés értékesítésének az ügyét, figyelembe véve az export lehetőségeket és a különféle gyümölcsfeldolgozási módokat. A szakosztály elhatározta, hogy az idei ősz folyamán tanulmányi kirándulásokat és vándorgyűlést rendez, a tél folyamán pedig gyümölcsészeti tanfolyamokat. Foglalkozott a szakosztály a gyümölcsstermelés jégkár elleni biztosításának az ügyével, majd egy központi intéző-bizottságot alakított, amelynek tagjai sorába beválasztották: Balogh Sándor Torda, Anghl Balázs Marosvásárhely, Biró Pál Ujzsimánd, Csongvai Dénes Bágyon, Dénes Lőrinc Magyardecse, Kiss János lelkész Magyardecse, Gogomán Ferenc Dés, Gyerkes Mihály Székelyudvarhely, Korponay Ferenc Feketefalu, Lászlóffy Ernő Radnót, Mihályi Kálmán Kolozsvár, P. Nagy Sándor Retteg, ifj. Szász István Kolozsvár, dr. Szentiványi Árpád Kolozsvár, ifj. Veress István Csombord, Gärtner Róbert Kolozsvár. Több keblű ügy megbeszélése után elhatározta a szakosztály, hogy Erdély nagyobb városaiban gyümölcsészeti bemutatóval kapcsolatos vásárokat rendez és a gyümölcs csomagoláshoz használt legjobban bevált ládatípusokat elkészítteti, azokat kicsiben és nagyban megrendelés esetén az érdekeltek rendelkezésére bocsátja a legkedvezményesebb árak és feltételek mellett.

## Wagons-Lits/Cook

## utazási programok

### New-york:

a világhiállítás megtekintése, szabadon választott hajóval, hivatalos nemzeti bank árfolyamon számított árakkal.

### Páris:

egyéni és társasutazások a zürichi kiállítás megtekintésével.

### Svájc:

Leiben tisztehető kirándulások augusztus és szeptember hónapokban.

### Fekete-tenger:

Mamaia, Etor'a, Carmen-Syva, Eorene nyaralási bónok kiadása.

### Repülőjegyek:

az összes romániai és külföldi járatokra

CT.R. körjegyek: Románia összes vonalaira

Információkat és felvilágosításokat nyújt a

## Wagons-Lits/Cook

menetjegyiroda, Arad, Minorita-palota

## ÁRFOLYAMOK

1939. július 20-án

A lei jegyzése külföldön:  
(hivatalos árfolyamok):

100 lei	3.25 svájci frank
100 lei	21.05 francia frank
100 lei	0.72 dollár
655 lei	1 angol font

Hivatalos árfolyamok,  
július 20-án

(38 százalékos felárral)

Németalföldi forint	75.69—76.87
Belgas	24.01—24.36
Olasz lira	7.172—7.172
Dollár	141.38—143.45
Francia frank	3.78—3.85
Cseh korona	4.68—4.77
Palesztinai font	663.09—673.44
Zloty	26.63—27.05
Svájci frank	31.88—32.36
Szlovák korona	4.68—4.77

(Felár nélkül)

Dinár	2.898—3.05
Birodalmi márka	40.50—41.50
Pengő	26.50—27

(Paritás)

Németalföldi forint	67.20
Dinár	2.944
Belgas	16.737
Pengő	29.24
Angol font	813.598
Olasz lira	5.198
Dollár	98.741
Cseh korona	3.357—4.128
Palesztinai font	813.598
Zloty	18.755
Svájci frank	21.11—23.89

(Középarfolyamok)

Amszterdam	62 (30 százalékkal 85.66)
Páris	3.695 (30 százalékkal 5.10)
Zürich	28.12 (30 százalékkal 38.80)

= Kereskedelmi összeköttetések Bulgáriával. Románia bulgáriai gazdasági tanácsosának jelentése szerint a bulgáriai Blodiv-ban tartott nemzetközi vásáron a bolgár iparosok, kereskedők és mezőgazdák rendkívül érdeklődést mutattak az ott kiállított román termékek iránt. Különösen nagy érdeklődés nyilvánul meg mezőgazdasági gépek, asztaloszerszámok, kaptafa, hordók, butorok parketta, furnir, nyers- és bányafa, vegyi cikkek, fűrdőszobaberendezések, üvegipari és kerámiai cikkek, mérlegek, fésűk, csattok, villanykörték, zippzárak, redőnyök, lécek és dongák iránt. Az aradi kereskedelmi és iparkamaránál az érdeklődők megkaphatják azoknak a bolgár cégeknek a címét, melyek a fenti cikkekre nézve román cégekkel összeköttetést óhajtának létesíteni.

= A csombordi gazdasági iskola ez év őszén ismét megnyitja kapuit a tanulmánygyőzde előtt. Az iskola, mint azt már lapunk jelezte, valószínűleg az új szakoktatási törvény szerint is megtartja téli jellegű, vagyis az iskolában töltendő idő ezután is október 15.—április 15. közötti időre esik. A fizetendő ellátási, bentlakási, mosatási és beiratási díjak összege az egész időre 4325 leier tesz ki. Sajnos az iskola befogadóképessége korlátozott s emiatt minden évben a felvételüket kérő 70—75 tanuló közül csak 40-et tudunk az első évre felvenni. Felvételnél a 16. évüket betöltött református kisköznevelési elönyben részesülnek. Bélyeges felyételi kérvényhez csatolandók: állami anyakönyvi kivonat, állampolgársági, iskolai, orvosi, vagyoni és községi erkölcsi bizonyítvány, valamint szülői nyilatkozat arról, hogy az iskolai szabályokat a szülők is betartatják a tanulóval és az előírt díjakat pontosan fizetik. Érdeklődők kérjenek részletes tájékoztatót a gazdasági iskola igazgatóságától: Aiud, Colegiul Bethlen, Jud, Alba.

## KÖZGAZDASÁGI HIREK

A román személyzet elhelyezésének szorgalmazására alakult bizottság ülésezett a nemzetgazdasági minisztériumban. Megvizsgálták a kerületi felügyelőségek jelentéseit és megállapították, hogy a törvény alkalmazása minden vonatkozásban a megértés és összhang jegyében történik.

Kilencven millió leier fordít osztalékfizetésre a Titan-Nadrág-Kaláni Egyesült Vasművek Rt., amely mérleg szerint 115 millió 379 ezer 943 leier tiszta nyereséget ért el 1938-ban 500 millió alapítke mellett. Az angol érdekeltség bekapcsolódása következtében a közgyűlés jóváhagyta az évközben kooptált Sir William I. Firth és Angus Vickers részvényesek beválasztását az igazgatóságba.

Az Aradról elszármazott Gross Albert szállítási rt. Glutig Józsefet igazgatóvá, Bonyháti András aligazgatóvá nevezte ki a központnál. Salacz Dezsőt aligazgatóvá és Fuchs Edét cégjegyzővé az aradi fióknál. Farchy Rudolfot aligazgatóvá a temesvári fióknál, Gabos Lászlót pedig ügyvezető igazgatóvá a temesvári és aradi fiókoknál. Az egész vállalat ügyvezető igazgatója Gabos Sándor.

Néhány napon belül szükkörű németalföldi tárgyalóbizottság érkezik Bucurestibe, hogy a jelenleg érvényben levő külkereskedelmi és tiszteletdíj egyezmény minél előnyösebb alkalmazásáról tárgyaljon a román kormány megbízottjaival.

= Háromezer vagon jugoszláviai gyümölcsöt szállítanak Németországba, Belgrádból jelentik. A jugoszláviai lapok jelentése szerint a német birodalmi kormány 3000 vagonban állapította meg Jugoszlávia gyümölcskivitelét.

= Megegyezés a Magántisztviselői Céhben. A munkaügyi minisztérium intervenciójára július 13-án Bucurestiben a két magántisztviselői céh elnökeinek részvételével tárgyalások folytak. Ezekben a megbeszéléseken a magántisztviselők céhének országos szövetsége is részt vett. A tárgyalásokon eredményes megegyezés jött létre, olyanformán, hogy a temestartományi tisztviselők céhének vezetőségében paritásos alapon 8—8 személy vesz részt mindkét részről. Az elnöki tisztséget Roscoban Dumitru, az UDR vezérigazgatója nyerte, míg az alelnöki teendőket Popovici Dumitru bízták meg.



## HAMBURG-AMERIKA LINIE

### Tengereentuli utazások

gyors, kényelmes és olcsó a

## Hamburg-Amerika Linie

modern hajóival

**Északamerikába, (Kanada)**

**Középamerikába**

**Délamerikába (Chile, Peru)**

**Ausztráliába, Ázsiába**

és minden fontos kikötőbe.

Tanulmányi és szórakozási utak a tengerre az év minden szakában.

Afrikai utazások a

Deutschen Afrika-Linien hajóival.

Információk és prospektusok a

Hamburg Amerika-Linie

S. A. R. képviselőtől:

Künstler Utazási Iroda

Arad, Bul. Regina Maria 24. Tel. 10-86.

## UJ KÖNYVEK

— Zenei kis lexikon. Falk Géza zenei lexikona a zeneszerető, művelt nagyközönségnek készült. Tárgyi és személyi részének valamennyi fejezete világos és egyszerű. A szakkifejezéseket mindenki számára érthető szavakkal magyarázza meg, a muzsikusról és alkotóművészeiről pedig lelki elemzést ad, amelyben keveset megismerjük stílus és kifejezésbeli hovatartozásukat. A művelt olvasót nem az adatok és számok könnyen felejtendő és már sokszor olvasott tömege, hanem maga a művész és a szakkifejezés tökéletesen érthető megmagyarázása érdekli. Falk Géza lexikona épp ezért időszerű és uttörő munka, mert a feltételeknek híven megfelel. E kis lexikon minden muzsikusként, zeneszerető hangverseny- és operalátogatóként, valamint rádióhallgatónak büszkeség segítő társa. Tehát nélkülözhetetlen! A lexikon olvasása közben nemcsak tanulunk, művelődünk és fejlődünk hanem gyönyörködünk is, mert a könyv sok-sok fejezete a lexikonstílustól messze eltérő írói lendülettel tárja fel előttünk a megismerésre váró tárgyi és személyi problémákat. Falk Géza: Zenei lexikon Bárd-kiadásban jelent meg és egészségvesztésben ára 125.— lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepage-nál, Kolozsvár. Kérje a Bárd-kiadó könyveinek teljes jegyzékét.

— Remenyik Zsigmond: „Vész és kaland”. Remenyik Zsigmond az újabb magyar irónemzedék egyik legkiemelkedőbb képviselője. Írásait bátor szókimondás, kiállítás, a társadalom legmélyebb rétegeibe bevilágító tekintet és szatirikus ostromozó hangja jellemzi. Új művében, a „Vész és kaland”-ban az író élete elmúlt szakának egyik fejezetét írja meg. Délamerikában való bolyongásait, a nélkülözés és tapasztalatgyűjtés fárasztó és nehéz éveit, Meghökkenítő események történtek az író életében, egyes történések egyenként véve is valóságos regényt alkothatnának és egészben véve egy író kalandos ifjúkorának megkapó regényét adják. E műve szintén alkalmat ad Remenyik Zsigmondnak remek szatirikáló és társadalom-kritizáló képességének kifejtésére. Az előadómód élvezetessége, egy egészen kivételes, egyéni hangú, bátor író vallomása, a tartalom érdekességével együtt egy nem mindennapi könyvet sorakoztatnak az író eddigi érdekes művei mellé. Remenyik Zsigmond: „Vész és kaland” című kötete az Athenaeum kiadásában jelent meg. Ára 119.— lei minden könyvkereskedésben, vagy Lepage-nál, Kolozsvár. Kérje az Athenaeum-újdonságok teljes jegyzékét.

## Rádióműsor

— Romániai időszámítás. —

PÉNTEK, JULIUS 21.

Bucuresti. 7: Ritmikus torna, lemezek, háztartási és orvosi tanácsok. 12: Lemezek. 13: Időjelzés, sportközlemények, vizállásjelentés. 13:05: Rádiózenekar. 13:45: Felolvasás. 13:55: A zene folytatása. 14:10: Hírek. 14:30: A zene folytatása. 15:10: Időszerű közlemények. 19: Időjelzés, időjárásjelentés. 19:02: Irodalmi és művészeti élet Angliában. 19:17: Angol zene lemezek. 20:10: G. M. Cantacuzino mérnök előadása amerikai élményeiről. 20:25 Királyok a zenében. Hanglemezek. 20:55: Bizet: Carmen. Opera 4 felvonásban. 21:40: Sportközlemények. 22:20: Hírek. 23:20: Hírek. 23:45: Hírek külföldre franciául, németül és olaszul.

Budapest I. 7:45: Torna, hírek, hanglemezek. Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11:20: és 11:45: Felolvasás. 13:10: Weidinger Ede szalonzenekara. 13:40: Hírek. 14:20: Pontos időjelzés, időjárás és vizállásjelentés. 14:30: Suki Tóni és cigányzenekara. 15:30: Hírek. 17:15: A rádió diák félórása. 17:45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18:10: Regőcsoport. 19: Jazzdalok és táncszólók hanglemezeiről. 19:50: A kis kadét. Felolvasás. 20:15: Hírek. 20:25: Egy óra vidám muzsika. 21:25: Sportközlemények. 21:35: Aboyni Géza szava. 22:20: Zalánfy Aladár orgonál. 22:40: Hírek, időjárásjelentés. 23: Táncclemezek. 23:40: Hírek külföldre.

Budapest II. 20:30: Kémmők. Nyáry László ezredes előadása. 21: Hírek magyar, szlovák és magyar-országi nyelven. 21:20: Részletek Verdi Trubadur című operájából. 22: Sakk-kombinációk. G. Réthy Pál előadása. 22:30: Időjárásjelentés.

Belgrád. 13: Lemezek. 14:10: Népdalok. 14:55: Lemezek. 18:40: Népies zene. 19:20: Rádiózenekar. 20:05: Népszerű zene. 21: Népies zene. 21:30: Hangjáték. 23:15: Lemezek.

SZOMBAT, JULIUS 22.

Bucuresti. 7: Ritmikus torna, lemezek, háztartási és orvosi tanácsok. 12: Lemezek. 13: Időjelzés.

snortközlemények, vizállásjelentés. 13:05: Victor Predescu zenekara. Petre Gusti énekszmájával. 13:45: Felolvasás. 13:55: A zene folytatása. 14:10: Hírek. 14:30: A zene folytatása. 15:10: Időszerű közlemények. 17: A Straja Tării órája. 18:15: A Munca si Voe Buna szervező órája. 19:15: Időjelzés, időjárásjelentés. 19:17: El. Eftimiu előadása a dalmát partokról. 19:32: Balkáni és keleti zene lemezek. 19:45: Radu Vulpe előadása a dobrudzsai román völgyekről. 20: Istenek és istennők a zenében. Lemezek. 20:45: Rádióposta. 21: Jean Moscopot énekek. 21:35: Rádiózenekar. 22: Hírek, sportközlemények. 22:15: A rádiózenekar hangversenyének folytatása. 23: Hírek. 23:15: Motoiu zenekar. 23:45: Hírek külföldre franciául és angolul.

Budapest I. 7:45: Torna, hírek, hanglemezek. Étrend, közlemények. 11: Hírek. 11:20: és 11:45: Felolvasás. 13:10: Katonazenekar. 13:40: Hírek. 14:20: Pontos időjelzés, időjárás és vizállásjelentés. 14:30: Hanglemezek. 15:30: Hírek. 17:20: Ölhev Irén mesél. 17:45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek. 18:10: Thomá József zongorázik. 18:40: A rádió postája. 19:10: Géczy Barnabás zenekarának hanglemeze. 19:50: Aká a Falurosszát írta. Ditrói Mór előadása. 20:15: Hírek. 20:25: Az Ostende kávéház rákozenekara muzsikál. 21:15: Hivatlan vendég. Hangjáték három részben. 22:40: Hírek, időjárásjelentés. 23: Az amerikai Yale-i egyetem énekkara. Hangfelvétel. 23:40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven. 24: Táncclemezek.

Budapest II. 19:20: Mezőgazdasági félóra. 20:35: Felvidéki képek. Vargha Károly előadása. 21: Hírek magyar, szlovák és magyar-országi nyelven. 21:20: Vidám hanglemezek. 22:30: Időjárásjelentés.

Belgrád. 13: Népies zene. 14:10: Rádiózenekar. 14:55: Lemezek. 18:40: Potics Ljubica énekesnő. 19:10: Lemezek. 20:05: Rádiózenekar. 21: Népszerű est. 23:15: Vendégül zene. 23:45: Táncczene.

## Hirdessen az Aradi Közlöny-ben

## APRÓHIRDETÉSEK

A 69094. számú, 1938 július 18-án megjelent miniszteri rendelet alapján az apróhirdetések ára a következő módon állapított meg: Alkalmazást keresők, elveszett, eltűnt anyék, vagy tárgyak hirdetése, fürdő és gyóghely hirdetések **szavankint 1 leu.** Egyéb apróhirdetés **szavankint 2 lei.** A lenti rendelet értelmében az apróhirdetések ára előre fizetendő

Levelzés és házasság rovatokban való közlésre apróhirdetéseket nem vesz fel a kiadóhivatal.

## ALKALMAZÁST KERES

Főpincéri állást keres fiatal ember. Kiszolgált katona. Cimeket „Kaució” jellegre a kiadóba kérek. 3282

## ALKALMAZÁST NYER

Hároméves kislányka mellé fiatal, lehetőleg német leányt keresek. Cim: Str. Gheorghe Popa 6. 3284

37 éves etnikai román hivatalnok. 20 évi irodai praxissal alkalmazást keres. per-fekt magyar is. Cimeket a kiadóba kér. 3257

Tiszti étkező számára keresnek jó főző szakácsot, aki a regáti konyhához kitűnően ért. Cim a kiadóban. 3213

## LAKÁS

Új házban háromszobás, összkomfortos, modern lakás azonnalra is kiadó. Calea Radnei 14. 3283

Kétszoba, előszoba, fürdőszoba és konyha, újonnan festve kiadó. Cim a kiadóban. 3281

Keresünk kétszobás butorozott, fürdőszobás lakást család részére azonnalra, vagy elsejére. Cimeket a kiadóba. 3259

## INGATUAN

Alkalmi házneladás: két bérház a belvárosban sürgősen, olcsón eladó. Cim a kiadóban. 3295

Belvárosban modern magánházat 1-2 bérházalással megvételre keresek. Csak közvetlen eladókkal tárgyalhatok. Dr. Fuchs ügyvéd, Bul. Carol 37. 3293

Szobás lakások 300, vagy 400 leies előnyáron kiadók azonnal. Str. M. Scaevola 14., gázgyárnál. Ugyanott modern butorozott szoba. 3287

## VÉTEL. ELADÁS

## Faigymölcsöt

nagyban és kicsinyben árusít

Gyümölcs Csarnok Arad, Strada Horia 12.

Oszibarack-különlegességek.

Uradalmi fajtáinnyék. 3216

Eladó egy jókarban levő komplett rekeszkut, vastengellyel. Str. Sfântul Gheorghe No. 44. 3294

## TISZTA, MOSOTT RONGYOT

megvételre keresünk. Cim a kiadóban.

## HUNGARIA

## Nagyszálloda

BUDAPEST

Dunaparton. Előkelő otthon! Polgári árak!

Táviratcím: „Hungariotei”.

## HATSCHERK

Ingatlanforgalmi iroda.

Arad, Blv. Carol 46. (Lakás ugyanott) Telefon 26-95.

Házak két különálló lakással.

1.300 ezer: körüti ul. emeletes sarokvilla, négy szobás, hallos, összkomfortos, modern lakások park. beépíthető telek. — 800 ezer: Catedralei-tér mellett emeletes, modern, 4 és 2 szobás lakások, kert. — 700 ezer: főpostánál 2x2 szobás, fürdőszobás, balkon, kedv. fiz. felt. — 600 ezer: liceumnál emeletes ul villa, 2 szobás, hallos lakások, terraszok, kert. — 580 ezer: rendőrségnél, részben új, 2x3 szobás, elő, fürdőszobás, esslg. rollók, kert. — 550 ezer: városnához közel 4 és 2 szobás, fürdőszobákkal, pince. — 500 ezer: Gloria-pályánál főúton, magasídsztes, háromszobás, parkettás, elő, fürdő, cselepszoba, külön kislakás. — 420 ezer: ref. templomnál 4 szobás, parkettás, fürdőszobás, külön kislakás. — 400 ezer: Stroescu-Uccánál magasídsztes, négy szobás, fürdőszobás, kislakás. — 380 ezer: ugyanott villaszorú, 3 és 2 szobás, fürdőszobával, 200 öl kert, kedv. fiz. felt. — 350 ezer: kath. gimnáziumnál háromszobás, elő, fürdőszobával, külön kislakás, 200 öl kert. — 320 ezer: II. ker.-ben új, magasídsztes, 2x2 sz., fürdőszobákkal, esslg. rollók. — 305 ezer: III. ker.-ben, főúton, új, magasídsztes, 2x2 szobás, telj. lakás, nagy kert, 150 ezer átvehető hitel. — 300 ezer: lancu-térhez közel 2x3 sz. alápincézett ház, kert. — 270 ezer: Iparos Kulturhához közel, részben új 3 és 2 szobás lakások, közművek, kedv. fiz. felt. — 260 ezer: pernyávi 2x3 szobás, nagy gyümölcsös, — 240 ezer: külvárosi magasídsztes, hatszobás, külön szoba, telj. lakás, nagy iöv. — 230 ezer: Horia-uccánál 2x2 szobás, telj. lakás, közművek, telekárban. — 200 ezer: belvárosi 2x2 szobás, közművekkel. — 190 ezer: gyermekkorház táján új, magasídsztes, alápincézett 2 és 1 szobás lakások, esslg. rollók, cserépkályhák. — 120 ezer: seminariumnál alápincézett kétlakásos, nagy kert, kedv. fiz. felt. — Kölcsek betáblázatra.

# Legújabb jelentéseink:

## Véres incidens történt Danzignál a német és a lengyel vámőrség között

Halálos revolverharc egy lengyel és négy német vámtisztviselő között

Berlin. A német távirati iroda jelenti, hogy Danzig közelében a lengyel határon, ma súlyos határcsúszás keletkezett. Egy danzigi német vámtisztviselő őrzésében a határon összetalálkozott egy lengyel vámhivatalnokkal, aki a lengyel területre minden előzetes felszólítás nélkül revolvert fogott a danzigi német vámhivatalnokra. A danzigi német tisztviselő kénytelen volt revolverét azonnal használni s rálőtt a lengyel tisztviselőre, majd pedig nyomban hozzávetett, hogy az illetőnek, aki összeesett, segítségére legyen. Ebben a pillanathban két másik lengyel hivatalnok jelentkezett, mire a német tisztviselő vissza tért a danzigi területre és jelentést tett feletteseinek a történetéről.

Itt írjuk meg, hogy a marxista szervezetekhez tartozó husz danzigit ma letartóztattak, mert állítólag robbanóanyagot találtak náluk. A rendőrség szerint Danziggal ellenséges elemekkel állottak az illetők összeköttetésben.

### Újabb részletek a véres incidens lefolyásáról

Déli egy órakor a danzigi szenátus megbízottja megjelent a lengyel főbiztosnál, akinek a danzigi hatóságok sajnálatát tolmácsolta azért az incidensért, amelynek során egy lengyel határőrt agyonlőttek.

A Havas sajtóügynökség közli Danzignál: „Az az összetűzés, amelynek során egy lengyel határőrt agyonlőttek, a következőképpen ment végbe:

„Csütörtökön délelőtt 10 óra tájban Trzicónki lengyel vámház közelében, amely har-

minc méterre van a határtól, két nemzeti szocialista lengyel területre hatolt be. Ezért Witolt Budiewicz lengyel határőr le akarta őket tartóztatni, mire azok revolvert rántottak és lelőtték a határőrt. A merénylők tetűk elkövetése után a szabadváros területére menekültek. A danzigi sajtó nem tulajdonít nagyobb fontosságot az ügynek és azt írja, hogy „a lengyel határőrt mindössze csak megsebesítették.”

### Berlinből Londonba utazik a bolgár király

LONDON. A Daily Express szerint Boris bolgár cár Berlinből valószínűleg Londonba is ellátogat. Mussanov, a bolgár képviselőház elnöke jelenleg Londonban tartózkodik és

Kiosseivanov bolgár miniszterelnök londoni útját készíti elő. Figyelmet kelt diplomáciai körökben, hogy Mussanov, Pál régensherceggel együtt tartózkodik Londonban.

### Csáky gróf magyar külügyminiszter a németellenes magyarországi propagandáról

Budapest. Csáky István gróf magyar külügyminiszter nyilatkozatot juttatott el a magyarországi sajtóhoz, amelyben a következőket mondja:

„Az utóbbi hetekben egyre jobban észlelhető, hogy a magyar közvéleményt bizonyos körök Németország ellen irányítják. Azt igyekeznek bizonyítani, hogy Németországnak nincsenek egyenes szándékai Magyarországgal szemben és hogy fegyveres konfliktus esetén Németország alul fog maradni. Ezt a feltételezést elítélem és visszautasítom. Teszem ezt elsősorban, mint magyar ember és mint súlyos felelősséget viselő magyar miniszter. Egyáltalán nem magyar érdek, hogy az ilyen megtévesztések Magyarországon hitelt találjanak. De minden nemzeti érdektől eltekintve, nem való, hogy igaz, bevált barátunk ellen magyar földön is ilyen propagandát üzenek. Egyelőre csak felkérem a magyar közönséget, hogy tartózkodjanak ezeknek a híreknek a terjesztésétől, de ha szükséges lesz, úgy erélyesebb eszközök-

hoz fogok nyulni az ilyen propaganda ellen. Nem szabad nyugtalanságot ébreszteni sem kipróbált, régi szövetséges társunk, sem pedig külpolitikánk iránt. Kérem honfitársaimat, hogy bízzák a kormányra a magyar érdekek védelmét, mert erre csakis a kormány hivatott és csakis a kormány képes.”

Az Esti Újság, a magyar kormány délutáni félhivatalosa foglalkozik Csáky István gróf külügyminiszter nyilatkozatával és leszögezi, hogy a magyar társadalom túlnyomó többsége mindazokról, amiket a külügyminiszter mond, szilárdul meg van győződve és elítéli a magyar német jóviszonyt aláásó hiábavaló próbálkozást. Ez a felelőtlen Németország-ellenes propaganda nem magyar találmány, mert ez az a magyar népnek semmi köze nincs. Ugyanakkor a lap figyelemre méltóan megemlíti a magyarországi „Volksbund“-ot, hogy a mostani idők alkalmatlanok követeléseik állandó kiszélesítésére, ami zavarja a magyar-német viszonyt, mert „ennek zavartalansága sokkal fontosabb minden másnál” — írja.

### Viharos viták Amerikában az európai háboru esetén elfoglalandó álláspont körül

„Lehetetlen, hogy Amerika közömbös maradjon egy európai háboru esetén”

Washington. (Rador.) A Havas jelenti: Az Egyesült Államok törvényhozásának folyosóján elterjedt hírek szerint a Fehér Házban kedden megtartott értekezlet viharos lefolyású volt és különösen egyrészt Roosevelt és Hull, másrészt Borah szenátor között heves szóváltás fejlődött ki. Miután Roosevelt és Hull ismertették az európai helyzetet, Borah emelkedett szólásra és teljesen ellenkező módon is-

mertette az európai politika alakulását. A demokraták és a republikánusok parlamenti vezetői kijelentették, hogy nem kérhetik meg a szenátorokat, térjenek vissza már kimondott határozatukhoz, mire Roosevelt elnök azon óhajának adott kifejezést, hogy Berkeley, a demokraták vezetője a szenátus nyilvános ülésén jelentse ki: „A szenátus viseli a teljes felelősséget a semlegesség kérdésében.” Erre is-

mét Borah szenátor emelkedett szólásra, tiltakozott a követelés ellen; s kijelentette:

— A szenátus amugy is felelős, mert miniket nem Hitler vezet!

Roosevelt erre közölte azon szándékát, hogy az egész kérdést a nyilvánosság elé viszi, mire a szenátor azt válaszolta, hogy „elfogadja a kihívást”. Ezt követően Borah szenátor és Hull államtitkár között fejlődött ki heves szócsata, amikor Hull kijelentette, hogy Borah egyes kijelentései olyan természetűek, hogy államtitkári tekintélyét sértik.

A New York Times azt írja, hogy Roosevelt és Hull által felhozott érvek élénk visszhangra találtak az ország lakosságának többségénél. A lap hangsúlyozza: „Lehetetlen, hogy az Egyesült Államok elszigetelődjenek és hogy Amerika egy háboru esetén közömbös maradjon”. Megállapítja a cikkíró, hogy egy fegyveres összetűzésben mindarról szó lesz, ami az amerikai társadalom alapját képezi.

A New York Herald Tribune szintén Roosevelt elnök álláspontját helyesli.

A Berliner Lokalanzeiger az amerikai semlegességi törvény felülvizsgálatának soráról megállapítja, hogy „a semlegességi törvény felülvizsgálatának elhalasztása a legnagyobb vereség, amit eddig Roosevelt szenvedett”. A cikkíró szerint Roosevelt, legalább is egyelőre, elvesztette a játszmát és a semlegességi törvény nyilvánvalóan elsőrendű fontossággal esik majd latba az elkövetkező választási küzdelemben.

## Színház

### „Ember és a gebéje”

Ciprian G. satirikus vígjátéka a kertszínházban

Az irónia finom pókhálója szövi be a darab minden mozzanatát. A legmeghatóbb jelenetekben is ott bujdosik a mosolyt fakasztó vígjátéki elem, s e kettő zavartalan hatású összevegyítése váltja ki az itéletet: irodalmi alkotás.

Az aradi magyar közönségnek először volt alkalma megismerni a modern román drámairodalom kiváló humoristáját, Cipriant, és ez a találkozás jó emléke lesz mindazoknak, akik ott voltak az „Ember és gebéje” előadásán.

A színészek közül különösen Berengh Béla alakítását kell kiemelni, aki a leegyszerűsített játékstílusával mélyen igaz és emberi. Rajna Babi kellemes hangja, kitűnő megjelenése és játéka ugyancsak az előadás egyik főereje. Mihályi Károly, Tarnai József, Palucz Vilma, Sugár Jenő, Szabados Árpád, Rác Lili és Lukács Ede játéka remekül illeszkedett a zökkenésmentesen gördülő előadásba, amelynek végén a nézőközönség meleg ünneplésben részesítette a színészeket.

### Új és régi operettek a színház változatos műsorán

Pénteken este zóna előadásban az „Egy bolond százat csinál”, szombaton este a „Luxemburg grófja” kerül színre

A nagyközönség a legnagyobb rokonszenvvel kíséri a színtársulat működését. Jóleső érzéssel tapasztaljuk, hogy a volt Centrál mozgó tágas kerthelyisége minden este megtelik közönséggel, amely kitűnően szórakozik. Ez az erkölcsi siker teljesen indokolt is, mert a lelkes magyar társulat valóban jól pergő, élvezhető előadásokat produkál. A színház igazgatósága szórakoztató és változatos műsort igyekszik nyújtani és ezért a legújabb operettek mellett az általánosan kedvelt régi gyönyörű operetteket is színrehozza.

A társulat pénteken este a rendkívül mulató „Egy bolond százat csinál” nagysikerű vígjáték operettját zóna előadásban, 17 és 27 leies helyárrakkal. Szombaton este Lehar Ferenc örökbecsű nagyoperettje a „Luxemburg grófja” kerül színre. Vasárnap este a „Csókos asszony”, Zerkovitz operett és hétfőn közkívánatra a „Francisca szobalány” szerepel a műsoron. A főszerepeket Papp Ella, Vargha Ilona, Palucz Vilma, Kemeny Juci, Rajna Babi, Mihályi Károly, Tarnai József, Berengh Béla, Sugár Jenő, Lukács Ede és Haller Sándor játsszák. Jegyek elővételben nappal Oláh Sándor főtéri könyvesboltjában, este a színházi pénztárnál.